

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 16.05.2017 № 11-2

Звіт

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики та
вугільної промисловості України на реструктуризацію вугільної
промисловості**

Київ 2017

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
ВСТУП.....	4
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ, ПРОГРАМНЕ І ОРГАНІЗАЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	4
2. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЮ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	10
2.1. <i>Планування та здійснення видатків державного бюджету.....</i>	10
2.2. <i>Аналіз показників паспортів бюджетної програми.....</i>	16
3. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЮ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	18
3.1. <i>ДП «Об'єднана Компанія «Укрвуглереструктуризація».....</i>	18
3.2. <i>ДП «Укршахтгідрозахист».....</i>	26
3.3. <i>ДП «Шахта № 1 «Нововолинська».....</i>	30
3.4. <i>ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка».....</i>	36
3.5. <i>ДП «Шахта «Візейська».....</i>	40
ВИСНОВКИ.....	44
ПРОПОЗИЦІЇ.....	49
Додаток 1.....	51
Додаток 2.....	52

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: План роботи Рахункової палати на другий квартал 2017 року.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо:

- ефективності, результативності, економності використання коштів Державного бюджету України, передбачених у 2014–2016 роках Міністерству енергетики та вугільної промисловості України (далі – Міненерговугілля) на здійснення заходів з реструктуризації вугільної промисловості;
- законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних з діяльністю учасників бюджетного процесу в цій сфері;
- стану внутрішнього контролю Міненерговугілля.

Предмет аудиту: кошти державного бюджету, виділені Міненерговугіллю в 2014–2016 роках за КПКВК 1101070 «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості» (в частині видатків на реструктуризацію вугільної промисловості).

Рух коштів державного бюджету. Нормативно-правові акти, розпорядчі та інші документи, пов'язані з діяльністю учасників бюджетного процесу в цій сфері. Статистична, фінансова, управлінська, бухгалтерська та інша інформація про стан використання коштів.

Стан внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на здійснення заходів з реструктуризації вугільної промисловості.

Об'єкти аудиту: Міненерговугілля; Державне підприємство «Об'єднана Компанія «Укрвуглереструктуризація» (м. Київ); Державне підприємство «Укршахтгідрозахист» (м. Київ, Луганська обл.); Державне підприємство «Шахта «Візейська» (Львівська обл.); Державне підприємство «Шахта № 1 «Нововолинська» (Волинська обл.); Державне підприємство «Шахта ім. Д. С. Коротченка» (Донецька область).

Критерії, які використовувалися у ході аудиту:

- **щодо оцінки ефективності використання бюджетних коштів:** досягнення цілей бюджетної програми та максимальних результатів при використанні бюджетних коштів;
- **щодо результативності:** встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів запланованим результатам;
- **щодо законності:** відповідність управлінських рішень об'єктів аудиту положенням чинного законодавства.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

- **часові:** 2014–2016 роки;
- **географічні:** аудит проведено на центральному (м. Київ) і регіональному рівнях (Донецька, Луганська, Львівська, Волинська області).

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, програмних, розпорядчих та інших документів, пов'язаних з предметом аудиту; аналіз фінансової, статистичної, бухгалтерської та іншої звітності, первинних та інших документів, які є підставою для здійснення операцій з бюджетними коштами; огляд об'єктів аудиту; аналіз та узагальнення результатів попереднього контрольного заходу Рахункової палати; оцінка управлінських рішень; надання запитів з питань аудиту та отримання пояснень посадових осіб об'єктів аудиту; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань.

ВСТУП

Вугільна галузь в Україні є важливою складовою паливно-енергетичного комплексу країни. Проте галузь належить до найбільш проблемних сфер економіки країни, оскільки є збитковою і потребує постійної та значної фінансової підтримки з боку держави. Вугільна промисловість України за економічними, фінансовими, технічними та соціальними показниками перебуває в кризі. Через повільну реструктуризацію галузі в експлуатації перебуває значна кількість збиткових неперспективних шахт. При цьому майже 95 відс. шахт понад 20 років працюють без реконструкції. Дві третини активної частини промислово-виробничих фондів галузі повністю відпрацювали свій нормативний строк експлуатації.

Незважаючи на вжиття певних заходів і значну фінансову підтримку з боку держави протягом двох десятиріч, деградація галузі лише посилюється. Вона поступово втрачає своє значення як одна з галузей, що забезпечує енергетичну безпеку держави. Серед головних причин її незадовільного стану – відсутність системного та послідовного підходу до реалізації державної політики у вугільній галузі. Ураховуючи складну ситуацію в національній економіці, держава не має можливості утримувати збиткові вугледобувні підприємства, отже, питання реформування та реструктуризації вугільної промисловості є надзвичайно актуальним.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ, ПРОГРАМНЕ І ОРГАНІЗАЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Базовим законом, який регулює правовідносини у сфері діяльності гірничих підприємств, установ, організацій, гірничих об'єктів (далі – гірничі підприємства), що займаються розвідкою, розробленням, видобутком та переробкою корисних копалин і веденням гірничих робіт, будівництвом, ліквідацією або консервацією гірничих підприємств, є Гірничий закон України¹ (далі – Гірничий закон). Тлумачення основних понять, які використані у цьому законі та звіті, наведено в додатку 1 (глосарій).

---

¹ Закон України від 06.10.99 № 1127.

Статтею 4 Гірничого закону до об'єктів гірничих відносин віднесено, зокрема, ліквідацію або консервацію гірничих підприємств.

Суб'єктами гірничих відносин, зокрема, є юридичні та фізичні особи України, які здійснюють ліквідацію або консервацію підприємств з видобутку та переробки корисних копалин, а також проводять гірничі роботи (стаття 5 Гірничого закону).

Необхідно зазначити, що Гірничим законом передбачено надання гірничим підприємствам державної підтримки, обсяг якої визначається державним бюджетом на поточний рік (стаття 9). Бюджетним кодексом України² також визначено, що до видатків, які здійснюються з державного бюджету, відносяться видатки на державні програми підтримки регіонального розвитку та пріоритетних галузей економіки (пункт 13 статті 87) та інші програми, які мають виключно державне значення (пункт 21 статті 87).

Гірничим законом передбачено, що припинення діяльності гірничих підприємств здійснюється у формі ліквідації, реорганізації або консервації гірничих підприємств. Також передбачено, що гірниче підприємство підлягає ліквідації, реорганізації або консервації у випадках, передбачених Кодексом України про надра, в порядку, встановленому Законом України «Про підприємства в Україні» та цим Законом (стаття 44).

Довідково. Закон України від 27.03.91 № 887 «Про підприємства в Україні» втратив чинність ще з 01.01.2004 у зв'язку із набранням чинності Господарським кодексом України. Проте відповідні зміни до статті 44 Гірничого закону не внесені.

Відповідно до статті 54 Кодексу України про надра³, після вироблення запасів корисних копалин, а також у разі, коли подальша розробка родовищ чи його частин є недоцільною або неможливою, гірничодобувні об'єкти або ділянки цих об'єктів підлягають ліквідації чи консервації. У разі повної або часткової ліквідації чи консервації гірничодобувного об'єкта гірничі виробки і свердловини повинні бути приведені у стан, який гарантує безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

Отже, користувач надр зобов'язаний здійснювати фінансування заходів щодо ліквідації або консервації гірничого об'єкта.

Статтею 45 Гірничого закону встановлено, що ліквідація або консервація гірничого підприємства здійснюється за проектом, затвердженим власником (керівником) гірничого підприємства.

Довідково. Проект ліквідації гірничого підприємства має включати, зокрема, соціально-економічне обґрунтування, технічне рішення, пропозиції про можливе відновлення гірничих робіт, використання гірничих виробок, будівель, споруд іншого призначення, заходи, спрямовані на запобігання небезпечному впливу на інші підприємства, довкілля і людей, та пройти екологічну, технічну й інші експертизи, а також бути погодженим в установленому порядку із зацікавленими органами. Технічне рішення передбачає видалення (виймання) матеріальних цінностей підприємств, що ліквідуються або консервуються, з гірничих виробок (будівель, споруд) або передачу їх правонаступникам.

² Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.

³ Кодекс України про надра від 27.07.94 № 132/94-ВР.

Гірничий закон визначає права та соціальні гарантії працівників гірничих підприємств (стаття 43), які застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Урядом, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, як передбачено п. 26 розділу VI «Прикінцеві і перехідні положення» Бюджетного кодексу України. Аналогічні вимоги містять закони України про державний бюджет на 2014 та 2015 роки.

Гірничий закон також визначає пільги та компенсації працівникам гірничого підприємства у зв'язку з припиненням його діяльності, порядок їх надання, соціальні гарантії працівникам (статті 46, 47 і 48).

Особливості ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств визначає порядок, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.97 № 939 та викладений у новій редакції у 2002 році (далі – Порядок № 939). Постановою також було затверджено перелік із 36 збиткових вугледобувних підприємств, що підлягають ліквідації. **Надалі цей перелік не коригувався**, але Урядом приймалися окремі рішення про ліквідацію певних шахт⁴.

Порядком № 939 встановлено, що рішення про ліквідацію гірничого підприємства приймається Урядом за пропозицією Міненерговугілля. Сама ліквідація проводиться за проектом, який пройшов комплексну державну експертизу і затверджений Міненерговугіллям. На підставі рішення про ліквідацію гірничого підприємства Міненерговугілля не пізніше ніж за рік до початку її проведення видає відповідний наказ, у якому визначаються необхідні заходи, терміни та відповідальні за їх проведення.

Довідково. Здійснюються заходи щодо: 1) доробки запасів вугілля; 2) підготовки до передачі чи списання запасів вугілля, гірничих виробок, не потрібних для виконання робіт обладнання та устаткування; 3) скорочення чисельності працівників; 5) погашення заборгованості з виплати працівникам заробітної плати та інших соціальних виплат з відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю; 6) безоплатного забезпечення вугіллям категорій осіб, визначених Гірничим законом; 7) оформлення державного акта на володіння або користування земельними ділянками; 8) охорони довкілля та запобігання небезпечному впливу на діючі підприємства, будівлі, споруди, стан довкілля та здоров'я людей.

Відповідно до Порядку № 939, фізична ліквідація гірничого підприємства передбачає виконання робіт з демонтажу обладнання та устаткування, ліній електропередачі та технологічного зв'язку, засипання стовбурів, шурфів, свердловин, інших гірничих виробок, руйнування будівель, споруд та здійснення заходів, спрямованих на розв'язання проблем водовідливу. Ці роботи виконуються згідно із затвердженим проектом. Датою фізичної ліквідації гірничого підприємства вважається дата затвердження замовником проекту ліквідації актів прийняття відповідних робіт.

---

⁴ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 № 696-р., 25.12.2015 № 1402-р., 24.02.2016 № 205-р.

У разі прийняття рішення про переведення гірничого підприємства у водовідливний режим, виконання необхідних робіт щодо цього, Міненерговугілля визначає підприємство, яке надалі здійснює його експлуатацію відповідно до затвердженого кошторису.

Важливо зазначити, що визначений Порядком № 939 механізм ліквідації гірничого підприємства є недостатньо ефективним.

Так, згідно із запровадженим механізмом, на сьогодні шахти, на яких розпочинаються заходи з підготовки до ліквідації, необхідно виділяти зі складу діючих вугледобувних підприємств (об'єднань) у відокремлений підрозділ (шахту, щодо ліквідації якої прийнято відповідне рішення Уряду) та створювати на її базі нове державне підприємство. Зазначена процедура триває майже рік і лише після її завершення розпочинається підготовка новоствореного державного вугледобувного підприємства до ліквідації. Після завершення підготовки гірничого підприємства до ліквідації його основні фонди, відповідно до затвердженого Міненерговугіллям проекту ліквідації, передаються на ліквідацію. **Весь цей час за рахунок коштів державного бюджету фінансуються витрати на утримання цього підприємства.**

Отже, з метою скорочення строків та витрат на підготовку шахт до ліквідації та реалізацію проектів ліквідації, уникнення створення нових юридичних осіб і ліквідаційних комісій доцільно не виділяти шахти з вугледобувного об'єднання в окреме державне підприємство – цілісний майновий комплекс, а виконувати ці роботи безпосередньо вугледобувним підприємством, у складі якого перебуває така шахта.

Гірничий закон визначає, що державна політика в гірничодобувній промисловості базується на принципах державного регулювання діяльності суб'єктів гірничих відносин у гірничодобувній промисловості, державної підтримки гірничих підприємств тощо (стаття 7). При цьому **державне регулювання гірничої справи здійснюють, зокрема, міністерства** (стаття 8).

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики в вугільно-промисловому комплексі є Міненерговугілля.

Довідково. Положенням про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України⁵, зокрема, передбачено, що Міненерговугілля, відповідно до покладених на нього завдань, затверджує проект ліквідації та консервації вугледобувних підприємств, що належать до сфери його управління.

Аналіз нормативно-правової бази засвідчив, що **питання реструктуризації вугільної промисловості на рівні програмного регулювання на даний час визначається лише декларативно**, що не сприяє ефективному та результативному виконанню заходів у цій сфері.

На сьогодні є чинною затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.97 № 280 Програма закриття неперспективних вугільних

---

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 208.

шахт і розрізів, торфодобувних підприємств (далі – Програма № 280), яка містить розділ «Цілі та завдання реструктуризації вугільної промисловості». Програмою № 280, зокрема, визначено, що закриття економічно неперспективних шахт покладено в основу стратегії реструктуризації вугільної галузі і підвищення ефективності її роботи.

При цьому були визначені головні критерії закриття шахт: вичерпання промислових запасів вугілля або їх обмеженість (не більш як на 3–4 роки); низькі техніко-економічні показники, що призводить до значного перевищення собівартості видобутку вугілля над цінами на нього на внутрішньому ринку; складні гірничо-геологічні умови видобутку. У додатку до Програми № 280 наведено перелік шахт і розрізів, на яких роботи із закриття передбачено виконати з 1996 по 2000 рік.

Встановлено, що цілі та завдання Програми № 280 сформовано на підставі аналізу вугільної галузі станом на 1 січня 1997 року і **від часу прийняття ця Програма не актуалізувалась**, за винятком змін, внесених у 2002 році, які стосуються торфодобувних підприємств, та зміни назви центрального органу виконавчої влади.

У 2001 році постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2001 № 1205 затверджено Програму «Українське вугілля», реалізація якої розраховувалася на 2001–2010 роки (далі – Програма № 1205). Програма відзначила кризовий стан вугільної промисловості України та одним із завдань для її оздоровлення визначила ліквідацію неперспективних вугледобувних і вуглепереробних підприємств. Для цього був визначений і затверджений перелік шахт, (розрізів), які передаються до закриття. До 2009 року включно цей перелік вісім разів доповнювався та коригувався в частині включення до нього нових шахт. В остаточній редакції **перелік передбачав закриття 67 вугледобувних та вуглепереробних підприємств. Водночас обсяг видатків за рахунок коштів державного бюджету, передбачений Програмою № 1205 на реструктуризацію вугільної галузі, весь час залишався незмінним – 7600 млн гривень.**

Слід вказати, що **Програма № 1205 у встановлені терміни в повному обсязі не виконана** і у 2010 році фактично вичерпала строк, на який була розрахована. За даними Міненерговугілля, фактичні обсяги фінансування галузі становили лише близько 30 відс. від запланованих.

Зміни щодо продовження терміну дії Програми Урядом не вносилися. І хоча з **2011 року Програма № 1205 фактично втратила чинність**, Міненерговугілля і Мінфін у 2014, 2015 і 2016 роках у паспорті бюджетної програми за КПКВК 1101070 «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості» продовжували вказувати Програму № 1205 як одну з підстав для її виконання.

У 2005 році Уряд схвалив Концепцію розвитку вугільної промисловості⁶, реалізація якої була розрахована на 2006–2030 роки. Концепція відзначає

---

⁶ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.07.2005 № 236-р.

незадовільний стан вугільної галузі та необхідність її реформування. Конкретні заходи для розв'язання цієї проблеми Концепцією не визначалися. Проте Концепція передбачала, що на основі її положень буде скоригована Програма № 1205, а надалі – розроблена нова програма розвитку вугільної промисловості на довгострокову перспективу. Також передбачалося розробити законопроект «Про порядок ліквідації вугледобувних підприємств та соціальний захист вивільнених працівників».

Аудит засвідчив, що **ні законопроект, ні нова програма розвитку вугільної промисловості розроблені не були.** Відповідно, це негативно вплинуло на хід реструктуризації вугільної галузі.

У схваленій Урядом у 2008 році **Концепції** реформування вугільної галузі⁷ **питання ліквідації збиткових вугледобувних підприємств не конкретизовані.** Лише вказано, що мають бути розроблені законопроекти, спрямовані на забезпечення ефективної реструктуризації вугільної промисловості. **Строки їх розроблення не визначено.**

В оновленій Енергетичній стратегії України на період до 2030 року (далі – Енергостратегія)⁸ також йдеться про проблеми вугільної галузі. На етапі реформування галузі (2011–2015 роки) передбачалося створити систему виведення з експлуатації неефективних шахт і розв'язати всі технічні, соціальні та екологічні проблеми.

Планувалося ліквідувати або законсервувати всі дуже збиткові шахти. Для реалізації положень Енергостратегії передбачено удосконалення нормативно-правового забезпечення вугільної галузі (розділ 14.1) шляхом оновлення Порядку ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, а також розроблення і затвердження ряду законів і програм.

Довідково. Планувалось прийняти закони «Про оптимізацію видатків на ліквідацію вуглевидобувних підприємств», «Про державну підтримку вугільної галузі», «Про порядок вирішення питання щодо заборгованості вугледобувних та вуглепереробних підприємств Міністерства енергетики та вугільної промисловості, що ліквідуються за рішенням Уряду, перед Державним бюджетом України і місцевими бюджетами та державними цільовими фондами». Також мали бути розроблені Програма закриття неперспективних вугільних шахт і розрізів, торфодобувних підприємств, Галузева програма розвитку вугільної промисловості України на період до 2030 року тощо.

Аудит засвідчив, що **нормативно-правові акти, передбачені для реалізації положень Енергостратегії щодо вугільної галузі, переважно не розроблені і не затверджені.** Зокрема, це стосується Програми закриття неперспективних вугільних шахт і розрізів, торфодобувних підприємств, Галузевої програми розвитку вугільної промисловості України, законів України «Про оптимізацію видатків на ліквідацію вуглевидобувних підприємств», «Про державну підтримку вугільної галузі».

⁷ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.05.2008 № 737-р.

⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071-р.

2. ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЮ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

2.1. Планування та здійснення видатків державного бюджету

Протягом періоду, що підлягав аналізу, Міненерговугілля очолювали такі міністри: Ставицький Е.А. (з 24.12.2012 по 27.02.2014); Продан Ю.В. (з 27.02.2014 по 02.12.2014); Демчишин В.В. (з 02.12.2014 по 14.04.2016), Насалик І.С. (з 14.04.2016 по теперішній час).

У 2014–2016 роках видатки на реструктуризацію вугільної промисловості передбачалися за КПКВК 1101070 «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості»⁹. Проте назва бюджетної програми неповною мірою відображала фактичний зміст заходів, які виконувалися.

У цей період заходи з реструктуризації торфодобувної промисловості Міненерговугілля не планувало і не реалізовувало, що свідчить про **формальний підхід Міненерговугілля та Мінфіну** до оформлення документів, які використовуються в бюджетному процесі.

Результати аудиту засвідчили, що **процес планування видатків державного бюджету на реструктуризацію вугільної промисловості був недосконалим і недостатньо обґрунтованим**. Також він ускладнювався **відсутністю затвердженої державної або галузевої програми** та, відповідно, відсутністю конкретно визначених показників фінансування галузі.

Встановлено, що **потреба в коштах держбюджету на здійснення заходів з реструктуризації вугільної промисловості визначалась Міненерговугіллям на рівні доведених Мінфіном граничних обсягів фінансування, які були значно меншими за фактичну потребу**.

При цьому **бюджетний запит за КПКВК 1101070 на 2014 рік не складався**, потреба в коштах держбюджету в обсязі **4058,5** млн грн була визначена на підставі бюджетної пропозиції за формою, доведеною Мінфіном¹⁰.

У 2015 році граничні обсяги фінансування за КПКВК 1101070 Мінфіном доведено в сумі 1004,8 млн грн, а **у 2016 році – 418,0** млн гривень. При цьому Міненерговугілля в бюджетних запитах на ці роки визначало потребу, що не забезпечена граничними обсягами фінансування, у сумах 2116,5 млн грн і 210,0 млн грн відповідно. Інформація про планові та фактичні показники фінансування у 2014–2016 роках видатків державного бюджету за КПКВК 1101070 наведена в таблиці 1.

⁹ З 01.01.2015 (з дати набрання чинності Законом України від 28.12.2014 № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік) до 13.03.2015 (з дати набрання чинності Законом України від 02.03.2015 № 217-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік») бюджетна програма за КПКВК 1101070 мала назву «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості у частині видатків на підготовку вугледобувних підприємств до ліквідації».

¹⁰ Лист Мінфіну від 25.06.2013 № 31-04110-11-5/19134-ДСК.

Таблиця 1

Планові та фактичні показники фінансування у 2014–2016 роках видатків державного бюджету за КПКВК 1101070

тис. грн

КПКВК 1101070	Потреба за бюджетним запитом	Затверджено законом про держбюджет	Затверджено із змінами	Надійшло коштів	Касові видатки	Повернено до бюджету
2014 рік						
загальний фонд	4058545,2	1122800,0	400108,4	385287,8	355118,1	30169,7
спецфонд	-	5300,0	3698,3	-	-	-
усього	4058545,2*	1128100,3	403806,7	385287,8	355118,1	30169,7
2015 рік						
загальний фонд	939230,0	1200000,0	281580,5	220832,9	205712,2	15120,7
спецфонд	65551,7	300,0	300,0	-	-	-
всього	1004781,7	1200300,0	281880,5	220832,9	205712,2	15120,7
2016 рік						
загальний фонд	417233,6	654779,0	120991,0	108746,4	106695,1	2051,3
спецфонд	801,6	801,6	801,6	-	-	-
усього	418035,2	655580,6	121792,6	108746,4	106695,1	2051,3
Разом	5481362,1	2983980,9	807479,8	714867,1	667525,4	47341,7

* У 2014 році – за бюджетною пропозицією.

Наведені в таблиці 1 дані свідчать про відсутність системного підходу з боку Мінфіну та Міненерговугілля до визначення потреби в бюджетному фінансуванні та встановленні бюджетних призначень за КПКВК 1101070. Так, у 2014 році бюджетне фінансування було визначено в обсязі, який у 3,5 рази менший, ніж доведений Мінфіном граничний обсяг. Натомість у наступні роки фінансування затверджувалось в обсягах, які були більші, ніж передбачалось доведеними граничними обсягами та бюджетними запитами, а на 2016 рік – навіть з урахуванням незабезпеченого граничного обсягу фінансування.

У 2014–2016 роках потреба в бюджетному фінансуванні заходів за КПКВК 1101070, яка визначалася в бюджетних запитах у сумі 5481362,1 тис. грн на рівні законів про держбюджет з подальшими змінами, була задоволена в обсязі 807479,8 тис. грн (у 2014 році – 403806,7 тис. грн, у 2015 році – 281880,5 тис. грн, у 2016 році – 121792,6 тис. грн), тобто лише на 14,7 відсотка. Фактично використано 667525,6 тис. грн (у 2014 році – 355118,1 тис. грн, у 2015 році – 205712,2 тис. грн, у 2016 році – 106695,1 тис. грн), що становить 93,4 відс. профінансованого обсягу.

Відсутність системного підходу з боку Мінфіну та Міненерговугілля до визначення обсягу фінансування для виконання заходів із реструктуризації

вугільної промисловості засвідчує неодноразові протягом бюджетного року зміни обсягів фінансування. Так, у 2014 році бюджетні призначення за два рази були зменшені більш як у 2,8 рази. Впродовж 2015 року трьома змінами зменшені більш як у чотири рази. У 2016 році бюджетні призначення за КПКВК 1101070 змінювалися тричі і були зменшені майже у 5,4 рази.

Аудит засвідчив, що **плановий обсяг фінансування за КПКВК 1101070 наприкінці кожного бюджетного року коригувався до вже здійснених видатків.** Так, на початок грудня 2014 року при планових призначеннях в обсязі 943100,3 тис. грн одержувачі бюджетних коштів були профінансовані у сумі 385287,2 тис. грн, а змінами від 31.12.2014 бюджетні призначення загального фонду за КПКВК 1101070 були зменшені на 537691,6 тис. грн – до 400108,4 тис. гривень.

До державного бюджету за 2014–2016 роки повернено 47341,7 тис. гривень. Така ситуація склалася через те, що частині одержувачів бюджетних коштів та об'єктів фінансування у **2014 році** фінансування було припинено, оскільки вони опинилися на тимчасово непідконтрольній Україні території і органи Казначейства не проводили платежів наприкінці року. Водночас це є **наслідком неефективного управління Міненерговугіллям та вугледобувними підприємствами бюджетними коштами.**

Визначення, зміна обсягів фінансування, їх перерозподіл відбувалися на підставі рішень галузевої комісії Міненерговугілля, яка, відповідно до покладених на неї функцій, здійснює розподіл та ефективне управління бюджетними коштами за державними програмами, передбаченими для вуглепромислового комплексу. Протягом 2014–2016 років галузевою комісією проведено двадцять засідань щодо зміни обсягів і перерозподілу бюджетних асигнувань за КПКВК 1101070.

Встановлено, що зменшення обсягу фінансування за КПКВК 1101070 упродовж 2015–2016 років відбувалося **внаслідок перерозподілу Урядом і Міненерговугіллям цих коштів на фінансування інших потреб Міністерства.**

Зокрема, у **2015 році Уряд двічі¹¹ здійснював перерозподіл видатків Міненерговугілля щодо зменшення їх за КПКВК 1101070 у загальній сумі 812000,0 тис. грн і спрямування цих коштів на державну підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової продукції (КПКВК 1101110).**

У 2016 році ситуація повторилася. Уряд¹² здійснив перерозподіл **видатків шляхом зменшення їх на суму 250000,0 тис грн за КПКВК 1101070 та спрямування на державну підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової продукції (КПКВК 1101110) коштів у сумі 200000 тис. грн і на державну підтримку**

---

¹¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 784-р, 10.12.2015 № 1308-р.

¹² Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.07.2016 № 537-р.

будівництва шахти № 10 «Нововолинська» – 50000 тис. грн (КПКВК 1101530).

Отже, **Міненерговугілля за рахунок недофінансування і, як наслідок, невиконання заходів із реструктуризації вугільної промисловості у запланованих обсягах вирішувало інші поточні питання.** Зокрема, на виплати заборгованості із заробітної плати шахтарів при затвердженні законів про державний бюджет на 2015–2016 роки кошти за бюджетною програмою за КПКВК 1101110 у достатньому обсязі не планувалися.

За таких умов темпи виконання робіт за робочими проектами щодо ліквідації вугільних шахт були суттєво уповільнені, відповідно, результативність використання бюджетних коштів зменшувалась.

На виконання заходів з реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості впродовж трьох років заплановані та затвердженні видатки із спеціального фонду державного бюджету в сумі 4,8 млн гривень.

Джерелом формування спецфонду у цій частині визначено повернення безвідсоткових бюджетних позик, наданих у 2004 році підприємствам державної форми власності паливно-енергетичного комплексу та у 2005 році підприємствам та організаціям вугільної промисловості на погашення заборгованості із заробітної плати працівникам.

Фактично у 2014–2016 роках до спеціального фонду держбюджету на проведення видатків на реструктуризацію вугільної та торфодобувної промисловості за визначеним джерелом **надійшло лише 1,9 млн гривень.**

Встановлено, що у 2014 році від повернення кредитів надійшло 1442,0 тис. гривень. У цьому ж році Міненерговугілля перерахувало ДП «Шахта «Моспінська» 2130,3 тис. грн коштів спецфонду держбюджету, які підприємством не використовувались і наприкінці року були відкликані.

У 2015 році до спеціального фонду надійшло 175 тис. грн, які були перераховані ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка». Ці кошти впродовж року не використовувались і наприкінці року повернені до бюджету. У 2016 році до спецфонду надійшло 299 тис. грн, які одержувачам не спрямовувалися.

Таким чином, **кошти спеціального фонду державного бюджету не стали джерелом фінансування робіт із реструктуризації вугледобувних підприємств.**

Необхідно зазначити, що **Мінфіном і Міненерговугіллям не дотримано визначених термінів для розроблення і затвердження документів, що застосовуються в бюджетному процесі.**

Порядком складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ¹³ визначено, що Мінфін у двотижневий строк з дня прийняття закону про державний бюджет доводить до головних розпорядників лімітні довідки про бюджетні асигнування

---

¹³ Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

(пункт 26), а кошторис головним розпорядником затверджується протягом 30 календарних днів після затвердження розпису бюджету (пункт 31).

У порушення вимог згаданого Порядку Мінфін довів до Міненерговугілля за КПКВК 1101070 лімітні довідки¹⁴ про бюджетні асигнування пізніше встановленого терміну у 2014 році – на 4 дні, у 2015 році – на 6, у 2016 році – на 8 днів, а Міненерговугілля у 2014 році кошторис за КПКВК 1101070 затвердило в грудні із запізненням на 293 дні.

Механізм використання коштів за КПКВК 1101070 визначено Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості (далі – Порядок)¹⁵.

Порядком визначені напрями їх використання, а саме на: 1) підготовку вугледобувних підприємств до ліквідації; 2) ліквідацію вугледобувних, вуглепереробних і торфодобувних підприємств; 3) утримання водовідливних комплексів; 4) виконання бюджетних зобов'язань минулих років, взятих на облік в органах Казначейства; 5) погашення заборгованості за електроенергію.

Важливо відзначити, що паспортом бюджетної програми використання коштів на погашення бюджетних зобов'язань минулих років, взятих на облік в органах Казначейства, та погашення заборгованості за спожиту електричну енергію Міненерговугіллям не передбачалось.

Мінфін у 2015 році¹⁶ звернув увагу Міненерговугілля, що погашення зобов'язань минулих років можливе за умови їх реєстрації в органах Казначейства. Оскільки така інформація у супроводжувальному листі до проекту переліку робіт на 2015 рік відсутня, Мінфін зобов'язав Міненерговугілля терміново подати проект рішення щодо внесення змін до Порядку, зокрема в частині виключення положення щодо виконання бюджетних зобов'язань минулих років, взятих на облік в органах Казначейства та погашення заборгованості за спожиту електроенергію.

У свою чергу Міненерговугілля¹⁷ звернуло увагу Мінфіну, що без погашення заборгованості за спожиту електроенергію завершення проектів ліквідації гірничих підприємств буде неможливим.

Також це призведе до продовження терміну та зростання загальної вартості їх ліквідації.

Крім того, внесення змін до Порядку є недоцільним, оскільки процедура узгодження займе тривалий час, що призведе до чергової затримки з виплат зарплати працівникам, а у проекті паспорта бюджетної програми на 2015 рік відсутній напрям щодо погашення заборгованості за спожиту в минулі роки електроенергію. Як наслідок, зміни до Порядку внесені не були.

Інформація про використання бюджетних коштів у 2014–2016 роках за паспортом бюджетної програми за КПКВК 1101070 наведена в таблиці 2.

---

¹⁴ На 2014 рік від 03.02.2014; на 2015 рік від 17.01.2015; на 2016 рік від 16.01.2016.

¹⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 236.

¹⁶ Лист від 30.03.2015 № 31-06310-06-5/11132.

¹⁷ Лист від 07.04. 2015 № 2/21-1348.

**Використання бюджетних коштів у 2014–2016 роках за паспортом
бюджетної програми за КПКВК 1101070**

тис. грн

Напрями використання коштів	За паспортом	Надійшло коштів	Касове виконання	Відхилення	
				+/-	відс.
Підготовка вугледобувних підприємств до ліквідації	248304,9	239356,1	233263,2	-6092,9	97,4
Ліквідація вугледобувних та вуглепереробних підприємств	471098,4	394243,2	356594,0	-37649,2	90,4
Утримання водовідливних комплексів, будівництво і реконструкція яких передбачені проектами ліквідації шахт, за умови, що забезпечення їх подальшого функціонування до вартості таких проектів не включено	89678,2	81267,8	77668,2	-3599,6	95,6
Всього	809081,5*	714867,1	667525,4	-47341,7	93,4

* Бюджетні призначення, визначені в паспорті бюджетної програми, на 1601,7 тис. грн більші, ніж обсяг бюджетних призначень, визначених законом про державний бюджет (зі змінами), оскільки до паспорта бюджетної програми у 2014 році не було внесено змін при зменшенні фінансування за спеціальним фондом державного бюджету.

Наведені в таблиці 2 дані свідчать, що у 2014–2016 роках основний обсяг фінансування за КПКВК 1101070 планувалося спрямувати на виконання заходів за таким напрямом, як ліквідація вугледобувних та вуглепереробних підприємств (58,2 відс., або 471098,4 тис. гривень). На виконання завдань за цим напрямом було використано 394243,2 тис. грн, що становить 83,7 відс. обсягу бюджетних призначень (питома вага фактичного обсягу фінансування становила 53,4 відсотка).

Згідно з Порядком, головний розпорядник визначає обсяг бюджетних коштів, що спрямовуються підприємствам реструктуризації на підставі переліку робіт (послуг) і витрат за проектами ліквідації вугледобувних і вуглепереробних підприємств, що погоджується з Мінекономрозвитку та Мінфіном.

Щороку підготовку проекту такого переліку виконували підприємства, які здійснювали заходи з ліквідації підприємств вугільної галузі¹⁸ на підставі розрахунків організацій – розробників проектів ліквідації (ДП «Інститут «УкрНДІпроект», ДП «Південдіпрошахт»).

Встановлено, що у 2014–2016 роках Міненерговугіллям і Мінфіном не було забезпечено своєчасного узгодження переліку робіт (послуг) і витрат за проектами ліквідації вугледобувних і вуглепереробних підприємств. За таких умов існування цього переліку суто формальне.

¹⁸ У I півріччі 2014 року – ДП «ЦЗК «Вуглеторфреструктуризація» (на підставі пропозицій ДП «Донвуглереструктуризація» та ДП «ОД «Луганськвуглереструктуризація»), надалі – ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація».

Наприклад, у 2014 році перелік робіт опрацьовувався і доопрацьовувався майже одинадцять місяців і остаточно був погоджений лише в листопаді. На час його погодження на виконання робіт за проектами ліквідації вугледобувних підприємств вже було спрямовано **385287,2 тис. гривень**. У 2015 році перелік робіт погоджено у квітні, у 2016 році – у червні.

Таким чином, **Міненерговугіллям і Мінфіном у порушення вимог Порядку використання коштів** (пункт 5) до погодження в установленому порядку переліку робіт (послуг) і витрат за проектами ліквідації вугледобувних і вуглепереробних підприємств **спрямовано 432522,2 тис. грн** (2014 рік – 385287,2 тис. грн, 2015 рік – 47235,0 тис. гривень).

Аудитом встановлено, що у **2014 році** Міненерговугіллям за КПКВК 1101070 було визначено **18 одержувачів бюджетних коштів**, а у **2015 і 2016 роках** таких підприємств було тільки **6**. Це пов'язано з тим, що більшість держпідприємств опинилася на тимчасово непідконтрольній українській владі території. Інформація про стан використання бюджетних коштів у 2014–2016 роках у розрізі одержувачів бюджетних коштів наведена в додатку 2.

2.2. Аналіз показників паспортів бюджетної програми

Міненерговугілля і Мінфін у 2014–2016 роках не дотримувались вимог Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання¹⁹ (далі – Правила) у частині термінів подання і затвердження паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101070, внесення змін до нього, а також визначення в ньому відповідних результативних показників.

Встановлено, що при оформленні паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101070 у **2014 році**²⁰ **Міненерговугілля на 56 днів перевищило граничний для цього термін**, визначений пунктом 3 розділу I Правил. Як наслідок, **Мінфіном і Міненерговугіллям спільний наказ**²¹ про затвердження паспорта бюджетної програми був **підписаний із перевищенням на 69 днів терміну**, визначеного пунктом 6 Правил, що є **порушенням бюджетного законодавства** (пункт 17 частини 1 статті 116 Бюджетного кодексу України). **Зміни до паспорта від 25.12.2014**²² були **затверджені із запізненням на 62 дні**, що також є **порушенням вищезазначених норм бюджетного законодавства**.

У **2015 році** Міненерговугілля подало²³ на затвердження до Мінфіну проект паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101070 **із затримкою на 60 днів** від терміну, передбаченого пунктом 3 Правил. Як наслідок, **Мінфіном і Міненерговугіллям спільний наказ**²⁴ про затвердження паспорта бюджетної програми був **підписаний із запізненням на 53 дні від терміну**, визначеного

¹⁹ Наказ Мінфіну від 29.12.2002 № 1098.

²⁰ Лист Міненерговугілля від 27.03.2014 № 01/13-0587.

²¹ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 25.04.2014 № 321/479.

²² Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 25.12.2014 № 885/1235.

²³ Лист від 31.03.2015 № 2/13-1248.

²⁴ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 09.04.2015 № 224/406.

пунктом 6 Правил, що є порушенням бюджетного законодавства. Зміни до паспорта від 10.06.2015²⁵ і від 22.12.2015²⁶ були затверджені із запізненням на **34 і 112 днів відповідно, що також є порушенням бюджетного законодавства** (пункт 17 частини 1 статті 116 Бюджетного кодексу України).

У **2016 році** Міненерговугілля подало²⁷ на затвердження до Мінфіну проект паспорта за КПКВК 1101070 із затримкою на **19 днів** від терміну, передбаченого абзацом 8 пункту 3 Правил. Надалі **спільний наказ²⁸** про затвердження паспорта цієї бюджетної програми **Мінфіном і Міненерговугіллям був затверджений із перевищенням на 129 днів терміну**, визначеного пунктом 6 Правил, що є порушенням бюджетного законодавства. Зміни до паспорта від 10.11.2016²⁹ були затверджені із запізненням на **17 днів, що також є порушенням бюджетного законодавства** (пункт 17 частини 1 статті 116 Бюджетного кодексу України).

Як наслідок, **несвоєчасність затвердження Мінфіном і Міненерговугіллям паспорта бюджетної програми призводила до гальмування, а іноді і зупинки фінансування** та, відповідно – до **невиконання заходів бюджетної програми**. Це негативно позначалось на загальному стані справ щодо реструктуризації вугільної промисловості.

Паспортом бюджетної програми за КПКВК 1101070 у 2014–2015 роках Міненерговугіллям визначено такий напрям використання бюджетних коштів, як нерозподілені видатки. Змінами до паспорта від 25.12.2014 у пункті 8 був визначений нерозподілений залишок коштів у сумі 537691,6 тис. гривень. У 2015 році нерозподілений залишок коштів визначено в пункті 8 паспорта бюджетної програми від 09.04.2015 у сумі 911348,2 тис. грн, змінами до паспорта від 10.06.2015 – у сумі 511348,2 тис. грн, від 04.08.2015 – у сумі 500000,0 тис. гривень. Такий стан справ не відповідав нормам Порядку використання коштів, оскільки визначені ним заходи цього не передбачали. Відповідно, **порушені вимоги пункту 4 розділу II Правил**.

Мета бюджетної програми визначена Міненерговугіллям за КПКВК 1101070 у 2014–2015 роках неправильно і не дає уяви про кінцевий результат, який нею досягається. Це ускладнює контроль за ефективністю використання бюджетних коштів. Так, метою бюджетної програми визначено підвищення ефективності функціонування вугільної промисловості. Проте завдання бюджетної програми у 2014–2015 роках визначено як підготовка до ліквідації неперспективних вугледобувних та вуглепереробних підприємств, здійснення заходів з їх ліквідації (юридичної та фізичної), забезпечення утримання водовідливних комплексів у безпечному стані.

²⁵ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 10.06.2015 № 356/545.

²⁶ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 22.12.2015 № 833/1158.

²⁷ Лист від 18.02.2016 № 01/13-1750.

²⁸ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 23.06.2016 № 381/554.

²⁹ Наказ Міненерговугілля та Мінфіну від 10.11.2016 № 720/944.

Забезпечення утримання водовідливних комплексів у безпечному стані спрямовано на недопущення підтоплення прилеглих до цих комплексів територій та сусідніх діючих шахт, що жодним чином не впливає на стан досягнення мети бюджетної програми.

У паспорті бюджетної програми за 2014–2015 роки відсутній показник якості. При цьому відповідні пояснення не наведені, що є порушенням пункту 6 розділу II Правил. Зокрема, показник якості мав би відображати рівень виконання робіт за проектами ліквідації шахт з початку їх виконання на кінець року та заходів з утримання водовідливних комплексів, будівництво і реконструкція яких передбачені проектами ліквідації шахт.

Показник продукту за КПКВК 1101070 (2014–2015 роки) визначено лише як кількість завершених робіт за проектами ліквідації на вугільних підприємствах. Проте, відповідно до показників затрат, показник продукту мав би містити також інформацію про здійснення заходів із підготовки до ліквідації шахт і заходів на водовідливних комплексах.

Отже, паспорт бюджетної програми, який складався Міненерговугіллям і затверджувався спільно з Мінфіном, не містить повної інформації про бюджетну програму, що унеможливує здійснення реального моніторингу, аналізу та контролю за використанням бюджетних коштів.

3. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЮ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

3.1. ДП «Об'єднана Компанія «Укрвуглереструктуризація»

ДП «Об'єднана Компанія «Укрвуглереструктуризація» (далі – Підприємство) утворено у 2014 році³⁰ шляхом злиття трьох державних підприємств³¹, які здійснювали заходи з ліквідації підприємств вугільної та торфодобувної галузі. Статутом Підприємства передбачено, що воно утворене з метою організації і контролю за виконанням робіт та заходів з ліквідації збиткових вугледобувних, вуглепереробних та торфодобувних підприємств. **Предметом його діяльності, зокрема, є здійснення функцій замовника з виконання проектів ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, організація і контроль за проведенням робіт.**

На початку 2014 року чотири відокремлені підрозділи Підприємства – виконавчі дирекції з ліквідації шахт, залежно від територіальної належності та на підставі відповідних рішень Міністерства, **виконували роботи з ліквідації 84 гірничих підприємств (шахт)³², розташованих у Донецькій (39 проектів),**

³⁰ Наказ Міненерговугілля від 15.05.2014 № 358.

³¹ ДП «Центрально-Західна Компанія «Вуглеторфреструктуризація» (м. Київ), ДП «Луганськвуглереструктуризація» (м. Луганськ), ДП «Донвуглереструктуризація» (м. Макіївка).

³² Наказ ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» від 17.06.2014 № 3.

Луганській (34 проекти), Кіровоградській (6 проектів) і Волинській (5 проектів) областях. На зазначену дату за усіма цими проектами було виконано 58,4 відс. загальної кошторисної вартості робіт, а їх залишкова кошторисна вартість становила 5038,0 млн гривень.

Аудитом встановлено, що **Міненерговугіллям і Підприємством не було забезпечено вчасного і в повному обсязі виконання робіт із ліквідації гірничих підприємств (шахт)**. Так, відповідно до календарних графіків робіт за вищезазначеними проектами, до 2014 року мали бути повністю завершені роботи з ліквідації 36 шахт. При цьому щодо 6 шахт роботи повинні були завершитися ще 6–14 років тому.

Внаслідок військової агресії на сході України **наприкінці 2014 року 67 гірничих підприємств**, на яких коштами держбюджету здійснені заходи щодо їх ліквідації у сумі 6019,2 млн грн, **опинились на тимчасово окупованій території**. На виконання рішення Уряду³³ Міненерговугілля вжило заходів та Підприємство ліквідувало свою Луганську виконавчу дирекцію, її активи, зобов'язання та працівників було передано Донецькій дирекції, яку переміщено до м. Мирноград (колишнє м. Димитров).

Враховуючи вищезазначені обставини, з 2015 року Підприємство здійснювало роботи з ліквідації 17 гірничих підприємств (шахт), розташованих на підконтрольній українській владі території.

Залишкова вартість робіт на цих об'єктах на початок 2015 року становила 798,5 млн грн (42,9 відс. від кошторисної вартості робіт).

Упродовж 2014–2016 років структура та штатний розпис Підприємства змінювались п'ять разів. Так, у 2014 році Підприємство мало центральний апарат (розташований у м. Києві) у кількості 99 працівників і чотири відокремлені підрозділи чисельністю 131 працівник. Наприкінці 2016 року центральний апарат Підприємства був скорочений до 53 працівників, а три відокремлені підрозділи мають у штаті 36 працівників.

З часу утворення Підприємства у 2014 році і до кінця 2016 року **Міненерговугілля тричі³⁴ змінювало його керівників**, два з яких здійснювали управління ним як виконувачі обов'язків директора. Контракт із такими працівниками не укладався, отже, персональні зобов'язання керівника та відповідальність за результати діяльності підприємства встановлені не були. Таким чином, **Міненерговугіллям не забезпечено виконання своїх повноважень, визначених Законом України «Про управління об'єктами державної власності» (стаття 6)**, щодо призначення керівника підприємства, а відсутність укладеного контракту ослаблює контроль Міністерства за діяльністю такого керівника.

---

³³ Постанова Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 595.

³⁴ Керівництво підприємством здійснювали: Тютюнник О.В. – в. о. генерального директора з 05.06.2014 до 22.05.2015; Данилов В.К. – генеральний директор з 27.05.2015 до 14.07.2016; Брицький Р.С. – в. о. генерального директора з 18.07.2016 до 15.02.2017.

Встановлено, що у **2014–2016 роках** на виконання робіт за проектами ліквідації підприємств гірничих підприємств (шахт) Підприємству було **спрямовано 265663,8 тис. грн** бюджетних коштів за КПКВК 1101070, **використано 225332,2 тис. грн**, або майже 85 відс. отриманих коштів. Інформація про планові призначення, надходження та використання коштів за КПКВК 1101070 наведена в таблиці 3.

Таблиця 3

**Планові призначення, надходження та фактичне використання
ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» у 2014–2016 роках бюджетних
коштів на ліквідацію підприємств вугільної галузі**

Рік	Бюджетні призначення		Перераховано	Використано	Повернено до бюджету
	початкові	зі змінами			
2014	443677,0	82342,4	79419,4	50138,7	29280,7
2015	487680,0	185198,5	127889,7	118489,3	9400,4
2016	403728,0	67407,1	58354,7	56704,2	1650,5
Всього	1335085,0	334948,0	265663,8	225332,2	40331,6

Дані, наведені в таблиці 3, свідчать, що **бюджетні призначення** визначені Підприємству на початку **2014, 2015 і 2016 років**, надалі **коригувались у бік зменшення**. Так, бюджетні призначення Підприємству у 2014 та 2015 роках щороку змінювались тричі і були зменшені у 5,4 і у 2,5 рази відповідно. Упродовж 2016 року бюджетні призначення Підприємству змінювались шість разів і були зменшені майже у шість разів – до 67407,1 тис. гривень.

Постійне зменшення кожного бюджетного року обсягів фінансування свідчить про відсутність у Міненерговугілля системного підходу до реструктуризації вугільної промисловості. За таких умов **темпи робіт** за робочими проектами ліквідації шахт **знижувалися**, відповідно, **результативність використання бюджетних коштів зменшувалась**.

Водночас при обмеженому фінансуванні видатків за КПКВК 1101070 у 2014–2016 роках через **відсутність контролю Міненерговугілля Підприємство не забезпечило використання бюджетних коштів у повному обсязі**. Посилаючись на сезонність робіт, обмеження оплат в органах Казначейства, **до бюджету як невикористані повернено 40331,6 тис. грн**, або 15 відс. обсягу отриманих коштів. **Це є результатом неефективного управління бюджетними коштами**.

Довідково. Фактично до держбюджету повернено кошти в обсязі, достатньому для ліквідації шахт № 2 «Новгородівська», «Кременна» та «Новомиргородська».

Встановлено, що **Підприємство не забезпечило ефективного управління бюджетними коштами**. За наявності невикористаних коштів у 2014–2015 роках Підприємством була утворена **кредиторська заборгованість**, яка погашена на підставі судових рішень зі стягненням судових зборів і штрафних санкцій.

Так, через несвоєчасно проведені розрахунки при звільненні працівників на підставі судових рішень за рахунок коштів державного бюджету у 2015 році сплачено 26,0 тис. грн компенсаційних виплат. Також у 2015 році в судовому порядку за рахунок коштів державного бюджету було погашено кредиторську заборгованість перед ТОВ «Донбасавтоматика» – у сумі 1607,9 тис. грн³⁵, ТОВ «Центрекобуд» – у сумі 312,1 тис. грн³⁶, ТОВ «Компанія «Біоенерго» – у сумі 649,3 тис. гривень³⁷. За розгляд цих справ у суді за рахунок коштів державного бюджету Підприємством сплачено 49,9 тис. грн судового збору. Крім того, через несвоєчасні розрахунки з ТОВ «Компанія «Біоенерго» у сумі 649,3 тис. грн у 2016 році рішенням суду задоволено позов і стягнуто з Підприємства компенсаційних виплат (втрати від інфляції) на 312,9 тис. грн і судового збору 4,7 тис. гривень. При цьому встановлено, що **представник Підприємства на судові засідання з розгляду зазначеної справи не з'явився, через що не було забезпечено захист державних інтересів.**

Таким чином, **через неефективне господарювання та несвоєчасність розрахунків і, як наслідок, стягнення їх у судовому порядку Підприємство сплатило 393,5 тис. грн бюджетних коштів на компенсації та судові збори. Отже, державному бюджету завдано збитків на цю суму.**

Як вже зазначалося, Підприємство здійснює функції замовника з виконання проектів ліквідації підприємств вугільної галузі. Порядком використання бюджетних коштів за КПКВК 1101070 витрати на утримання підприємства, що виконує функції замовника, не передбачені.

Правилами визначення вартості будівництва³⁸ встановлено, що утримання служби замовника здійснюється за рахунок коштів у розмірі до 2,5 відс. від суми витрат, визначених у главах 1–9 зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва. На виконання робіт з ліквідації підприємств вугільної галузі у 2014–2016 роках Підприємством використано 186303,9 тис. грн, ще 27789,7 тис. грн використано на утримання апарату замовника, а 11238,6 тис. грн – на виконання проектних робіт.

За розрахунками контрольної групи, яка застосовувала Правила визначення вартості будівництва на утримання служби замовника у 2014–2016 роках, Підприємство мало право використати на своє утримання лише 4657,6 тис. грн бюджетних коштів (2,5 відс. від 186303,9 тис. гривень).

Таким чином, **через відсутність належного контролю з боку Міненерговугілля на утримання ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» як служби замовника було використано на 23132,1 тис. грн бюджетних коштів більше, ніж визначено нормативними документами у сфері будівництва, тобто з порушенням вимог законодавства. Відповідно, державному бюджету завдано збитків на 23132,1 тис. гривень.**

---

³⁵ За договором від 21.05.2014 № 206Д/14, заборгованість утворена у 2014 році.

³⁶ За договором від 08.05.2013 № 15/р-13, заборгованість 2013 року.

³⁷ За договором від 08.07.2014 № 19/Т-14, заборгованість 2014 року.

³⁸ ДСТУ Б Д.1.1-1:2013.

Встановлено, що **Підприємство у 2014–2015 роках на сплату зобов'язань минулих років використало 9758,5 тис. грн бюджетних коштів.**

Як вже зазначалось, використання бюджетних коштів на виконання зобов'язань минулих років паспортом бюджетної програми не передбачалось. При цьому, відповідно до Порядку використання коштів, погашення такої заборгованості можливе лише за умови її реєстрації в органах Казначейства.

Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування³⁹ не передбачає наявності кредиторської заборгованості на кінець звітного періоду. Разом з тим цей Порядок у звіті про заборгованість за бюджетними коштами (ф. № 7д, № 7м) передбачає наявність кредиторської заборгованості на початок звітного року в сумі заборгованості, що відповідає даним графі «Кредиторська заборгованість на кінець звітного періоду (року), усього» річного звіту про заборгованість за бюджетними коштами за попередній звітний період.

У 2014 році ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» 3035,6 тис. грн бюджетних коштів спрямовано на погашення кредиторської заборгованості попереднього року⁴⁰. У звіті про заборгованість за бюджетними коштами станом на 01.08.2014 Підприємство зазначило кредиторську заборгованість на початок звітного року в сумі 3080,2 тис. гривень. У розшифровці до звіту наведена інформація про підприємства-кредитори на суму 1176,0 тис. грн, серед яких підприємства, яким погашена така заборгованість: ТОВ «Кіровоград-Рубіж» – 397,1 тис. грн, ПМП «Старт-Плюс» – 93,7 тис. гривень.

У 2015 році на оплату зобов'язань минулого року Підприємством використано 7213,7 тис. гривень⁴¹. Станом на 01.05.2015 у звіті про заборгованість за бюджетними коштами зазначено кредиторську заборгованість ТОВ «Компанія «Біоенерго» станом на 01.01.2015 у сумі 649,3 тис. гривень.

Отже, через відсутність належного контролю з боку регіональних органів Казначейства **Підприємство у 2014–2015 роках за рахунок коштів держбюджету сплатило 9758,5 тис. грн кредиторської заборгованості, яка в органах Казначейства зареєстрована не була і паспортом бюджетної**

---

³⁹ Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 (із змінами і доповненнями).

⁴⁰ ТОВ ТД «Бердянський кабельний завод» – 831,4 тис. грн, ТОВ «Кіровоград-Рубіж» – 397,0 тис. грн, ТОВ «Старт-Плюс» – 363,9 тис. грн, ПрАТ «Свердловськекологія» – 355,0 тис. грн, ТОВ «ПМК-БУД» – 346,8 тис. грн, ТОВ «Енергомаш» – 268,2 тис. грн, ТОВ «Глорія-ЛТД» – 121,6 тис. грн, ФОП Теплинський М.М. – 107,5 тис. грн, Інституту МакНІІ – 99,9 тис. грн, ПАТ «НДІГМ ім. М.М.Федорова» – 73,8 тис. грн, ТОВ «Донбасвуглеавтоматика» – 55,9 тис. грн, ТОВ «Спецпромхімпостачання» – 14,6 тис. гривень.

⁴¹ ПП «Спеціалізоване управління-424» – 3124,3 тис. грн, ТОВ «Центрекобуд» – 1444,2 тис. грн, ТОВ «Кіровоград-Рубіж» – 856,0 тис. грн, ТОВ «Вуглеспецекологія» – 677,0 тис. грн, ТОВ «Шахтопромбуд» – 643,1 тис. грн, ПП «Роспринт» – 451,9 тис. грн, ТОВ «ЛВЕФ «Зефир» – 14,7 тис. грн, ФОП Гаврилюк Я.М. – 2,5 тис. гривень.

програми не передбачалась. Тобто кошти використані не за цільовим призначенням.

У 2014–2015 роках на виконання протокольного доручення Міністерства енергетики та вугільної галузі Підприємство використало **237,4 тис. грн** за КПКВК 1101070 на виконання науково-дослідних робіт з розроблення галузевих нормативних документів⁴².

Технічними завданнями на виконання науково-дослідних робіт визначено, що підставою для їх розроблення є Програма перегляду державних будівельних норм і правил на період до 2015 року⁴³, розроблення галузевого нормативного документа спрямоване на адаптацію національних нормативних документів до законодавства України з упровадження міжнародних стандартів, що забезпечує єдину технічну політику у сфері стандартизації.

У результаті виконання робіт внесено зміни і доповнення до нормативного документа СОУ 10.1.05400632.1:2004 «Проект ліквідації вугільних шахт. Склад і зміст проекту» та прийнята настанова Міністерства енергетики та вугільної галузі «Правила визначення окремих витрат у вартості ліквідації гірничих підприємств» (прСОУ-Н 101.37770008.00:2015).

У 2014–2015 роках **Порядком використання бюджетних коштів виконання НДР з розроблення нормативних документів не передбачалось.** Водночас фінансування НДР і робіт за державними програмами Міністерства енергетики та вугільної галузі здійснює за рахунок коштів бюджетної програми за КПКВК 1101030 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері паливно-енергетичного комплексу й вугільної промисловості».

Таким чином, **кошти держбюджету в сумі 237,4 тис. грн**, за рахунок яких розроблено нормативні документи, не передбачені Порядком використання бюджетних коштів, **використані не за цільовим призначенням.**

Переліком робіт на 2014 рік за 84 проектами ліквідації шахт передбачалось профінансувати роботи на загальну суму 218,55 млн гривень. Проте у 2014 році у зв'язку з проведенням антитерористичної операції роботи виконувались лише за 47 проектами ліквідації шахт. На ці роботи впродовж року Підприємством використано 50,14 млн гривень.

Аудитом встановлено, що у 2014 році на виконання робіт за проектами ліквідації гірничих підприємств (шахт), які протягом року опинилися на тимчасово непідконтрольній Україні території (всього 33), Підприємством було використано 30,82 млн гривень. У 2014 році Підприємством завершено виконання робіт за трьома проектами ліквідації шахт («Пролетарська-Крута», м. Макіївка, «Перемога», м. Краснодон, «Бежанівська», м. Кіровськ) загальною вартістю, у т. ч. попередні періоди, у сумі 142,3 млн гривень.

---

⁴² За договорами від 18.08.2014 № 2/р-14 та № 3/р-14 з ДП «НТЦ» «Вуглеінновація».

⁴³ Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 471.

Переліком робіт на 2015 рік за 17 проектами ліквідації гірничих підприємств (шахт), що розташовані на підконтрольній українській владі території, передбачалось профінансувати роботи на загальну суму 185,2 млн гривень. Фактично на виконання робіт у 2015 році використано 115,8 млн гривень. Ще 2645,2 тис. грн, як вже зазначалось, за судовими рішеннями було списано на погашення фінансових зобов'язань минулих років.

Переліком робіт на 2016 рік за 16 проектами ліквідації гірничих підприємств (шахт) передбачалось профінансувати роботи на загальну суму 67,41 млн гривень. У 2016 році фактично було використано 56,39 млн грн коштів державного бюджету, ще 317,6 тис. грн сплачено компанії «Біоенерго» згідно із судовим рішенням.

У цілому у **2014–2016 роках** Підприємством за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 1101070 на виконання робіт із закриття вугледобувних підприємств, які розташовані на підконтрольній території, було використано **192,56 млн гривень**. Інформація про виконання робіт за проектами ліквідації таких підприємств наведена в таблиці 4.

Таблиця 4

**Обсяги виконаних ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація»
у 2014–2016 роках робіт за проектами ліквідації підприємств**

Шахти, що ліквідуються	За проектом			Залишкова вартість робіт станом на 01.01.2014	Виконано робіт у 2014-2016 роках	Залишкова вартість робіт станом на 01.01.2017
	дата початку робіт	дата закінчення робіт	загальна кошторисна вартість робіт			
Гірник	01.08.99	01.01.15	186256,0	42580,0	9437,1	32888,0
№ 2 «Новгородівська ім. Артема	01.02.01	01.01.14	228331,0	70543,0	41732,1	25761,0
Нова	01.11.01	13.05.08	186538,0	53828,0	6777,8	156095,0
Кременна	01.08.07	01.07.12	157958,0	65238,0	43234,7	16938,0
Родіна	30.07.00	31.12.13	62744,0	8127,0	2802,6	5324,0
розріз Верболозівський	11.12.00	31.12.14	156893,0	25087,0	4454,4	180637,0
Новомиргородська	20.12.99	25.02.18	40301,0	865,0	580,9	65975,0
Ведмежоярська	01.05.99	09.11.15	55041,0	21842,0	7997,6	13846,0
Верболюзівська	31.08.05	01.01.15	114793,0	102105,0	10486,4	91618,0
ДП «Бурвугілля»	01.06.96	09.11.15	39492,0	20306,0	913,4	19392,0
Ватутінське	19.09.12	19.09.18	258901,0	251852,0	32123,6	217470,0
№ 2 «Нововолинська»	01.07.97	30.12.12	113218,0	24642,0	455,4	-
№ 5 «Нововолинська»*	01.08.96	30.12.13	19138,0	5715,0	4803,0	-
№ 7 «Нововолинська»	01.07.16	31.12.17	21508,0	-	660,5	20848,0
№ 8 «Нововолинська»	30.12.13	30.12.14	21472,0	6919,0	4119,9	-
№ 1 «Червоноградська»	01.03.99	01.07.00	111217,0	72266,0	8248,0	64016,0
«Бендюзька»	01.08.96	30.12.13	54211,0	16106,0	-	16106,0
«Бендюзька»	20.12.07	30.12.14	55936,0	43967,0	13728,3	29636,0
Всього	х	х	1883948,0	831988,0	192555,7	956550,0

* Шахта № 5 «Нововолинська» передана ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» для проведення робіт з її закриття у 2016 році.

Дані, наведені в таблиці 4, свідчать, що за три роки на заходи з ліквідації 18 вугледобувних підприємств використано 192,56 млн грн, що становить 23,1 відс. від залишкового обсягу робіт за проектами ліквідації станом на 01.01.2014. У 2014–2016 роках з підприємств, які розташовані на підконтрольній території, більше 60 відс. усього обсягу профінансованих робіт здійснено за трьома проектами: шахта «Нова» (м. Дзержинськ) – 22,4 відс.; шахта № 2 «Новгородівська» (м. Макіївка) – 21,7 відс.; ДП «Бурвугілля (м. Олександрія) – 16,7 відсотка.

За проектами ліквідації гірничих підприємств (шахт) у цьому періоді фактично виконувались роботи з фізичної ліквідації (100,9 млн грн) та охорони довкілля (51,9 млн гривень). На утримання служби замовника та виконання проектних робіт було використано 23,3 і 10,9 млн грн відповідно. Роботи з подолання наслідків ліквідації гірничих підприємств (шахт) і пом'якшення соціально-економічних наслідків їх ліквідації були профінансовані у незначних обсягах.

У 2015 році Підприємством завершено виконання робіт за трьома проектами ліквідації шахт № 2 «Нововолинська», № 7 «Нововолинська», шахтоуправління «Ватутінське» загальною вартістю 126,9 млн гривень.

Контрольній групі під час аудиту надано проект переліку робіт на 2017 рік. Згідно з інформацією, наведеною в цьому проекті, через **несвоєчасне виконання робіт** було здійснено перерахунок проектно-кошторисної документації трьох об'єктів ліквідації, в результаті їх **вартість збільшена на 336,7 млн гривень**⁴⁴.

Передбачається, що перелік робіт у 2017 році буде доповнено трьома проектами щодо ліквідації шахт «ім. Д.С. Коротченка» (115,4 млн грн); «Родинська» (189,7 млн грн); «Візейська» (78,9 млн гривень).

У 2015 році структурним підрозділом внутрішнього аудиту Міненерговугілля було проведено позаплановий внутрішній аудит на ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» за 2014–2015 роки, під час якого зроблено оцінку фінансового стану підприємства та встановлені порушення чинного законодавства при використанні коштів на суму 167,1 тис. гривень.

Отже, через відсутність системного підходу Міненерговугілля до планування видатків на ліквідацію гірничих підприємств (шахт), недостатність коштів для фінансування робіт у повному обсязі проекти ліквідації підприємств у строки, визначені їх календарними графіками, не виконуються.

Інфляційні процеси, подорожчання матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів призводять до збільшення кошторисної вартості робіт за проектами, що обтяжує державний бюджет і не сприяє вчасному і повному розв'язанню соціальних та екологічних проблем у шахтарських регіонах.

---

⁴⁴ Шахти: «Артема» – з 186538,0 тис. грн до 295915,0 тис. грн; «Родіна» – з 156893 тис. грн до 318550,0 тис. грн; «Верболизівська» – з 40301,0 тис. грн до 105992,0 тис. гривень.

3.2. ДП «Укршахтгідрозахист»

У 2003 році з метою запобігання негативним наслідкам, що виникли в процесі ліквідації вугільних підприємств в Донецькій та Луганській областях, Мінвуглепромом створено ДП «Укршахтгідрозахист». Станом на **01.01.2014** структуру підприємства становили **9 водовідливних комплексів** (утворені на базі гірничих підприємств (шахт), розташованих у **Донецькій області** і переведених після ліквідації у водовідливний режим роботи) з апаратом управління виробництвом у м. Макіївка (далі – Апарат управління) та **8 водовідливних комплексів у Луганській області** з територіальною дирекцією у м. Луганськ (далі – Дирекція). Підприємство забезпечувало захист від підтоплення 10 діючих шахт та 4,4 тис. га прилеглих територій. На ньому працював 791 чол., з них 691 чол. – на водовідливних комплексах.

У **2014–2015 роках** внаслідок військової агресії **15 водовідливних комплексів**⁴⁵, Апарат управління і Дирекція **опинились на тимчасово непідконтрольній українській владі території**. На виконання рішення Уряду⁴⁶ Міненерговугілля вжило заходів та наприкінці 2014 року перемістило Дирекцію – у м. Лисичанськ, Апарат управління – у м. Мирноград. Працівників 15 водовідливних комплексів було звільнено. Надалі Дирекцію ліквідовано (08.09.2015), Апарат управління переміщено в м. Київ (з 19.08.2015).

Під час зазначених переміщень підприємства значну частину його первинних документів (бухгалтерських, фінансових, кадрових, технічних, архівних тощо) втрачено⁴⁷. Такі документи є на підприємстві частково.

Також слід зазначити, що на початку 2015 року серед підрозділів підприємства, розташованих у Донецькій області, бюджетні кошти спрямовано лише на водовідливний комплекс «Олександрівська» у сумі 229,7 тис. грн (на погашення заборгованості із заробітної плати за 2014 рік). Після наближення бойових дій до с. Олександрівське працівників комплексу 16.02.2015 звільнено. Кошти на діяльність комплексу надалі не виділялися.

З 05.06.2015 до складу підприємства входить лише два водовідливні комплекси (шахт «Чорноморка» та «Кремінна»), які розташовані на території Луганської області, та Апарат управління у м. Києві. На сьогодні **кількість працюючих становить 63 чол., що у 9 разів менше 2014 року** (в Апараті управління – 24 чол., на водовідливних комплексах – 39 чоловік).

⁴⁵ Водовідливні комплекси шахт: 1) Донецька обл.: «ім. А.Б. Батова»; «Червоний Жовтень»; «Советська»; «№ 21»; «№ 9 «Капітальна»»; «№ 6 «Червона Зірка»; «Заперевальна» № 2; «Постніковська»; «Олександрівська» (з 2015 року); 2) Луганська обл.: «Брянківська»; «Ніканор»; «Центральна»; «ім. С. Тюленіна»; «ім. Ф.П. Лютікова»; «ім. В. Володарського».

⁴⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 595.

⁴⁷ Через захоплення її бойовиками або через неможливість транспортування в умовах бойових дій. За позовом підприємства Димитровським МВ ГУМВС України в Донецькій області за цими фактами 25.02.2015 порушені відповідні кримінальні провадження.

Залишкова вартість майна, яке перебуває на тимчасово непідконтрольній Україні території і обліковується на балансі підприємства, становить 86,5 млн грн, або 97,1 відс. залишкової вартості основних засобів ДП «Укршахтгідрозахист», яку воно мало на початок 2014 року (89,1 млн гривень). Інформація про стан цього майна на теперішній час в ДП «Укршахтгідрозахист» відсутня.

Така ситуація позначилася на основних виробничих показниках підприємства. Якщо у 2014 році обсяг відкачуваної усіма водовідливними комплексами підприємства води становив 279996,0 куб. м, то у 2015 році – 4924,4 куб. м, а у 2016 році – тільки 822,5 куб. м, що на 97,0 відс. менше відповідного показника за 2014 рік.

У зв'язку із вищезазначеним (переміщенням управлінських підрозділів підприємства, змінами його структури тощо) у 2014–2016 роках Міненерговугіллям було змінено п'ять керівників підприємства. При цьому майже 2/3 цього періоду управління підприємством здійснювали виконувачі обов'язків директора. Відповідно, контракт з ними не укладався. Як наслідок, не були встановлені персональні зобов'язання керівника та відповідальність за результати діяльності підприємства. З 16.03.2016 обов'язки генерального директора підприємства виконує Балакін Б.Г.

Діяльність підприємства фінансується за рахунок коштів держбюджету за КПКВК 1101070. Інформація про планові призначення, надходження та фактичне використання бюджетних коштів наведена в таблиці 5.

Таблиця 5

Планові призначення, надходження та фактичне використання бюджетних коштів у 2014–2016 роках ДП «Укршахтгідрозахист»

тис. грн

Видатки державного бюджету	Затверджено видатків		Надійшло коштів	Касові видатки	Повернено до бюджету
	початкові	зі змінами			
2014 рік					
Поточні видатки (КЕКВ 2610)	93561,0	49943,9	43722,7	43711,6	11,1
Капітальні видатки (КЕКВ 3210)	10970,0	566,7	566,7	566,7	-
Всього за 2014 рік	104531,0	50510,6	44289,4	44278,3	11,1
2015 рік					
Поточні видатки (КЕКВ 2610)	38739,2	18807,2	18807,2	16511,4	2295,8
Капітальні видатки (КЕКВ 3210)	46836,0	2474,8	2474,8	1231,2	1243,6
Всього за 2015 рік	85575,2	21282,0	21282,0	17742,6	3539,4
2016 рік					
Поточні видатки (КЕКВ 2610)	28642,0	17731,0	15596,4	15547,1	49,3
Капітальні видатки (КЕКВ 3210)	23854,0	154,0	100,2	100,2	-
Всього за 2016 рік	52496,0	17885,0	15696,6	15647,3	49,3
РАЗОМ	242602,2	89677,6	81268,0	77695,2	3572,8

Дані таблиці 5 свідчать, що у 2014–2016 бюджетних роках початково визначені планові обсяги видатків з державного бюджету кожного року зменшувалися: у 2014 році – у 2,1 раза, у 2015 році – в 4,0 раза, у 2016 році – у 2,9 раза. При цьому найбільших змін у складі запланованих видатків

знавали відповідні показники капітальних видатків. Так, порівняно з початково визначеними показниками їх зменшено у 2014 році – на 94,8 відс., у 2015 році – на 94,7 відс., у 2016 році – на 99,4 відсотка.

Довідково. Зменшення планових показників капітальних видатків у 2014–2015 роках пов'язано з тим, що більша частина основних засобів підприємства опинилася на непідконтрольній території. У 2016 році зменшення цього показника здійснено через відсутність фінансування протягом I-го півріччя 2016 року, що не дало змоги провести процедури закупівлі в запланованому обсязі.

Крім того, за три роки касові видатки на утримання підприємства в цілому зменшилися у **2,8 рази**. У 2014–2016 роках було заплановано виділити ДП «Укршахтгідрозахист» з державного бюджету 89677,6 тис. гривень. Фактично спрямовано 81268,0 тис. грн (90,6 відс.), з них більше половини (54,5 відс.) – у 2014 році. Підприємством протягом цього періоду використано 77695,2 тис. грн, або 95,9 відс. від спрямованих коштів.

Поточні видатки підприємства використані на виплату заробітної плати з нарахуваннями, придбання товарів і послуг, на відрядження, оплату комунальних послуг, виплату пенсій і допомогу, інші поточні видатки.

Через відсутність належного контролю з боку Міненергугілля підприємство не забезпечило використання бюджетних коштів у повному обсязі. Зокрема, у **2015 році до бюджету повернено 3539,4 тис. гривень, що є результатом неефективного управління бюджетними коштами.**

За даними бухгалтерського обліку, на підприємстві обліковується значна кредиторська заборгованість, яка збільшується, зокрема у 2014 році – з 159,4 млн грн до 251,8 млн грн (на 58 відс.); у 2015 році – до 258,9 млн грн (на 2,8 відс.); у 2016 році – до 261,4 млн грн (на 0,9 відсотка). Найбільшу питому вагу (**майже 90 відс.**) у структурі цієї заборгованості становить заборгованість з оплати електроенергії⁴⁸, спожитої водовідливними комплексам, які на даний час перебувають на непідконтрольній території. Така ситуація пояснюється тим, що протягом кількох років до періоду, який перевірявся, та у 2014 році бюджетні кошти підприємству на оплату електроенергії для водовідливних комплексів фактично не виділялися.

Підприємство не забезпечило економного використання коштів державного бюджету, передбачених на виплату заробітної плати.

У 2014–2016 роках штатна чисельність працівників підприємства була менша за фактичну в середньому на 16,2 відс. (у т. ч. управлінського персоналу – на 25,0 відс., працівників водовідливних комплексів – на 8 відсотків). При цьому вакантні посади протягом року не заповнювалися. Отже, була створена штучна економія фонду оплати праці, кошти від якої використовувалися на різного роду виплати штатним працівникам.

---

⁴⁸ Станом на 01.01.2014 – 147,8 млн грн (92,8 відс.); 01.01.2015 – 216,9 млн грн (86,2 відс.); 01.01.2016 – 224,9 млн грн (86,9 відс.); 01.01.2017 – 224,8 млн гривень.

Результати аудиту свідчать, що протягом тривалого часу ДП «Укршахтгідрозахист» не вживало дієвих заходів щодо забезпечення надійної роботи водовідливних комплексів та економного витрачання на такі цілі коштів державного бюджету.

Встановлено, що вимоги до насосного обладнання на кожному водовідливному комплексі визначаються технологічними паспортами (далі – техпаспорт), які розроблені відповідними проектними інститутами та затверджені у встановленому порядку. З 2008 року техніко-економічна рада підприємства⁴⁹ (далі – технічна рада) постійно визнавала, що водовідливні комплекси шахт «Чорноморка» та «Кремінна» можна облаштувати насосними агрегатами вдвічі меншої потужності, ніж передбачено техпаспортами на ці комплекси, оскільки фактичний приплив води виявився меншим, ніж було розраховано у відповідному гідрогеологічному прогнозі. Таким чином **мала бути забезпечена економія бюджетних коштів**, що спрямовувалися на сплату електроенергії, яку споживали агрегати великої потужності.

Проте, фактично, **коригування техпаспортів** на водовідливні комплекси шахт «Чорноморка» та «Кремінна» для встановлення на них насосних агрегатів меншої потужності здійснено підприємством лише у 2016 році⁵⁰, тобто **через 8 років після прийняття технічною радою відповідного висновку вперше**.

Також встановлено, що 2008 року, після виходу з ладу основного насосного агрегата, за рішенням технічної ради підприємства на водовідливному комплексі шахти «Чорноморка» було встановлено насосний агрегат, технічні параметри якого не відповідали параметрам, визначеним у техпаспорті. У 2012 році, відповідно до внутрішніх нормативів підприємства⁵¹, цей насосний агрегат вичерпав свій строк корисного використання. Проте підприємство, **замість його заміни на новий, лише протягом останніх трьох років витратило на ремонт 3931,2 тис. гривень**⁵². Отже, **бюджетні кошти в сумі 3931,2 тис. грн на ремонт насосного агрегата водовідливного комплексу шахти «Чорноморка» використано непродуктивно**.

Важливо зазначити, що відкачування води на водовідливному комплексі шахти «Чорноморка» відбувається за допомогою лише основного насосного агрегата. **Резервним насосом, як передбачено техпаспортом, водовідливний комплекс шахти «Чорноморка» на сьогодні не забезпечено**. На цьому об'єкті демонтовано обидва резервні насосні агрегати. Один з них перебуває на ремонті на «Луганському енергозаводі», розташованому на тимчасово непідконтрольній українській владі території, інший – на промайданчику

---

⁴⁹ Створена підприємством з метою організації інженерного супроводу експлуатації водовідливних комплексів.

⁵⁰ Коригування паспорта на водовідливний комплекс шахти «Чорноморка» – за договором від 31.10.2016 № 7611 з ПАТ «Луганськдіпрошахт» (на суму 149,9 тис. грн), шахти «Кремінна» – за договором від 15.11.2016 № 8715 з ДП «ПІВДЕНДІПРОШАХТ» (на суму 142,92 тис. гривень).

⁵¹ Облікова політика підприємства.

⁵² У т.ч. на піднімання агрегату – 3405,56 тис. грн, ремонт – 525,62 тис. гривень.

комплексу і не підлягає ремонту. Відповідно, у разі виходу з ладу основного насосного агрегата виникне реальна загроза підтоплення прилеглих територій.

У 2015 році для водовідливного комплексу шахта «Кремінна» підприємством було придбано насосний агрегат вартістю 192,0 тис. гривень⁵³. Під час аудиту проаналізовано технічну документацію цього агрегата і встановлено, що **за своїми характеристиками він не пристосований для роботи у шахтній воді з підвищеним рівнем відповідних хімічних показників.** Як наслідок, цей агрегат уже двічі виходив з ладу та перебував на ремонті.

Крім того, порівняльний аналіз цін на агрегати даної модифікації засвідчив, що його реальна ринкова вартість коливається в діапазоні від 37,8 тис. грн до 41,9 тис. гривень⁵⁴. Зазначене свідчить, що **Підприємство (в. о. генерального директора Кисельов В.М.) придбало насосний агрегат за значно завищеними, ніж ринкові, цінами. Орієнтовно сума переплати становить близько 150 тис. гривень. Тобто державі завдано збитків.**

Підприємством і Міненерговугіллям уже після проведення аудиту з приводу зазначеного факту поінформовано про те, що виробник-постачальник агрегата (ТОВ НПП «Енергомаш») у технічному паспорті на нього допустив помилку в частині визначення його типу (замість ЕЦВШ-120-100нрк вказано ЕЦВ 120-100нрк). ТОВ НПП «Енергомаш» помилку виправило та передало підприємству відкоригований технічний паспорт на агрегат. Вихід з ладу агрегата спричинено аварійною ситуацією на водовідливному комплексі.

Аудитом встановлено, що **у 2014–2016 роках** структурним підрозділом внутрішнього аудиту Міненерговугілля **не було проведено жодного контрольного-аналітичного заходу** на ДП «Укршахтгідрозахист». Фактично підприємство весь цей час було поза межами контролю Міненерговугілля.

3.3. ДП «Шахта № 1 «Нововолинська»

Шахта здана в експлуатацію та розпочала промисловий видобуток вугілля у 1953 році як структурний підрозділ тресту «Нововолинськвугілля» (Волинська область). Її проектна потужність становила 100 тис. т вугілля на рік. Наприкінці 90-х років шахта стає збитковою. Як наслідок, **Програмою № 280 було прийнято рішення розпочати у 1999 році роботи з її закриття.** Проте **Мінвуглепром не забезпечив послідовного та своєчасного виконання цього рішення.** Більше того, у 2001 році Програмою № 1205 було передбачено профінансувати (14,3 млн грн) технічне переоснащення шахти для виконання до 2005 року робіт із розкриття і підготовки до розробки нового вугільного пласту. Але і це урядове рішення виконано не було.

---

⁵³ Договір від 23.11.2015 № 52/15 з ТОВ НВП «Енергомаш».

⁵⁴ За даними ТОВ «Компанія Пандора», м. Бердянськ (<http://company-pandora.com.ua/katalog/nasosnoe-oborudovanie/nasosyi-etsv-skvajinnyie/>); ТОВ «Азовенергомаш», м. Бердянськ <http://www.nasosecv.com.ua/nasos/nasos-etsv-12-160-100-nrk.html>).

Фактично підготовка шахти до ліквідації була розпочата лише **наприкінці 2014 року** на підставі рішення Міненерговугілля⁵⁵ про виділення технічної одиниці «Шахта № 1 «Нововолинська» з ДП «Волиньвугілля» та створення на її базі ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» (далі – наказ № 839).

Міненерговугілля наказом № 839 зобов'язало керівництво підприємства забезпечити його державну реєстрацію. Для формування статутного капіталу підприємства було передбачено здійснити незалежну оцінку його майна. Крім того, управління по роботі з персоналом Міністерства було зобов'язано підготувати матеріали для укладання контракту з директором шахти.

Встановлено, що Міненерговугілля не забезпечило добору і призначення керівництва підприємства, яке б на стабільній основі могло ним ефективно управляти. Керівництво підприємством здійснювали виконувачі обов'язків директора⁵⁶, контракт з якими не укладався. Отже, **Міненерговугіллям не було забезпечено виконання своїх повноважень, визначених Законом України «Про управління об'єктами державної власності» (стаття 6)**, щодо призначення керівника підприємства, а відсутність укладеного контракту ослаблює контроль міністерства за діяльністю такого керівника.

Заходи щодо створення ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» були завершені 20.05.2015, коли Міненерговугілля затвердило підприємству статут та була проведена його державна реєстрація. Статутний капітал ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» визначено в сумі 8 тис. гривень.

Водночас через відсутність контролю з боку Міненерговугілля керівництвом підприємства в **порушення вимог наказу № 839 незалежна оцінка майна** для формування статутного капіталу підприємства **проведена не була**. Крім того, відповідальними особами підприємства в **порушення вимог Інструкції** про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій⁵⁷ у бухгалтерській та фінансовій звітності підприємства відомості про розмір статутного капіталу відображено не було.

Заходи з підготовки ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» до ліквідації Міненерговугілля затвердило наказом від 17.08.2015 № 532 (далі – наказ № 532) та встановило, що його діяльність припиняється з 01.09.2016. Було визначено конкретні заходи з підготовки підприємства до ліквідації, зокрема скорочення кількості працівників, зупинення доробки запасів вугілля, списання запасів вугілля, розроблення та затвердження проекту ліквідації шахти.

Наказом № 532 передбачено до 01.10.2015 скорочення чисельності працівників, не залучених до виконання заходів з підготовки підприємства до ліквідації, а також погашення заборгованості з виплати працівникам заробітної плати та інших соціальних виплат.

---

⁵⁵ Наказ Міненерговугілля від 25.11.2014 № 839.

⁵⁶ Шостак О.І. – з 03.07.2015; Пилипюк А.П. – з 28.03.2016.

⁵⁷ Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.

Статутом підприємства встановлено, що його структура і штатний розпис погоджуються з уповноваженим органом управління. Аудитом встановлено, що **структура ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» не розроблена і не затверджена.**

Підприємство розробляло документи щодо спискової чисельності працівників за професіями, посадами та місцями роботи, згідно з якими загальна кількість працівників станом на 01.06.2015 мала становити 470 чол., станом на 01.10.2015 – 383 чол., а з 01.01.2016 – 235 чоловік. Проте результати аудиту свідчать, що у **визначений термін скорочення чисельності працівників не відбулося.**

Станом на 01.06.2015 спискова чисельність працівників ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» становила 666 чол., на 01.10.2015 – 514, на 01.01.2016 – 405 чол., що відповідно на 196, на 131 та 170 чол. більше, ніж визначено розрахунками щодо спискової чисельності.

Приведення фактичної кількості працівників підприємства до спискової кількості (232 чол.) відбулося лише в листопаді 2016 року⁵⁸. Працівники підприємства зайняті на роботах з демонтажу обладнання та обслуговування необхідної для цього техніки та обладнання.

Слід зазначити, що Міністерством було прийнято ряд рішень⁵⁹ щодо безоплатної передачі основних засобів ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» іншим вугільним підприємствам, зокрема ДП «Волиньвугілля». Демонтаж такого обладнання, який потребує значних трудових і матеріальних затрат, здійснюється і досі.

Підприємством на вимогу контрольної групи проведено розрахунок ефективності витрат на демонтаж арочного кріплення, яке передається діючим підприємствам. Встановлено, що **такі роботи для Підприємства є вкрай неефективними.** Лише витрати на заробітну плату з нарахуваннями працівників (7,2 млн грн), що задіяні у демонтажі, в 1,4 рази перевищують можливий обсяг доходів від реалізації такого кріплення (5,0 млн гривень).

Водночас фінансування робіт з демонтажу обладнання має бути передбачено проектом ліквідації шахти, яким також будуть визначені зворотні суми від реалізації матеріалів і виробів повторного використання.

Отже, **Міненерговугілля за рахунок майна та ресурсів ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» вирішує проблеми інших працюючих вугледобувних підприємств, фактично приховано їх датує.**

Міненерговугілля та ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» не забезпечили до 01.11.2015 зупинку видобутку підготовлених гірничими роботами залишків (запасів) вугілля, як це було передбачено наказом № 532.

Міненерговугілля з метою недопущення зростання соціальної напруги в регіоні і збереження робочих місць на час підготовки ДП «Шахта № 1

---

⁵⁸ Станом на 01.01.2017 чисельність працівників ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» становила 222 чол., з червня 2015 до січня 2017 року було скорочено 454 чол. і прийнято на роботу 10 чоловік.

⁵⁹ Накази Міненерговугілля від 13.06.2016 № 367, 13.12.2016 № 789, 14.12.2016 № 794.

«Нововолинська» до ліквідації повідомило⁶⁰ про можливість перегляду терміну зупинення доробки підготовлених гірничими роботами запасів вугілля в разі отримання підприємством копій усіх необхідних для цього ліцензій і дозволів.

Після утворення ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» здійснювало видобуток вугілля на підставі спеціального дозволу на користування надрами, власником якого є ДП «Волиньвугілля».

Водночас Кодексом України про надра (стаття 19) визначено, що надра надаються у користування лише за наявності у них спеціального дозволу на користування ділянкою надр. Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами⁶¹ визначено, що переоформлення дозволу здійснюється у зв'язку з правонаступництвом юридичної особи (надрокористувача) у результаті реорганізації шляхом перетворення.

ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» в порушення норм цього **Порядку переоформлення спеціального дозволу на користування надрами не здійснило**. При цьому **видобуток вугілля підприємство самовільно продовжило** до 28.03.2016. Отже, роботи були зупинені на п'ять місяців пізніше визначеного Міненерговугіллям терміну. За період від листопада 2015 до березня 2016 року **підприємством видобуто 2360 тонн вугілля**. Отже, підприємством не виконано і порушено вимоги наказу № 532 і норми Кодексу України про надра.

Також ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» в порушення вимог наказу № 532 **не забезпечило до 01.12.2015 виконання робіт з підготовки та списання запасів вугілля**. Договір на виконання робіт з підготовки геологічного висновку про розподіл залишкових запасів, які є на балансі шахти, укладено лише через шість місяців від строку, визначеного для списання запасів вугілля⁶². Вартість робіт за договором визначена в сумі 19,7 тис. грн, строк дії договору – до 30.12.2016. **Підприємство оплати робіт за цим договором не проводить**, посилаючись на відсутність коштів для цього. Як наслідок, **роботи, результатом яких мав бути геологічний висновок, не розпочаті і не ведуться**.

Через відсутність належного контролю з боку Міненерговугілля **підприємство не забезпечило розроблення проекту ліквідації шахти, що, відповідно до вимог наказу № 532, мало бути зроблено до 01.06.2016**.

Для розроблення проекту ліквідації шахти підприємством у листопаді 2015 року було укладено відповідний договір⁶³, за яким у вересні

---

⁶⁰ Лист Міненерговугілля від 09.12.2015 № 01/21-3445.

⁶¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615.

⁶² Договір від 26.05.2016 № 3г-16-8 з Державним регіональним геологічним підприємством «Донецькгеологія» (м. Артемівськ).

⁶³ Договір від 24.11.2015 № 20-11-15/ДЗ з ДП «Державний науково-дослідний, проектно-конструкторський і проектний інститут вугільної промисловості «УКРНДІПРОЕКТ» вартістю робіт 958,6 тис. грн, термін виконання зобов'язань за договором продовжено з квітня до вересня 2016 року включно.

2016 року отримано проектно-кошторисну документацію. Ця проектно-кошторисна документація на державну експертизу і затвердження не подавалась через значну кількість недоліків⁶⁴ і необхідність її подальшої доробки. Відсутність затвердженої проектно-кошторисної документації унеможлиблює початок робіт з ліквідації підприємства.

У 2015–2016 роках підприємству були спрямовані бюджетні кошти у сумі **83391,3 тис. грн** (99,7 відс. бюджетних призначень), з яких **використано 82766,5 тис. грн** (99,2 відсотка). Підприємством до бюджету повернено 624,8 тис. грн, що пов'язано з відміною у 2015 році конкурсних торгів, а у 2016 році – з економією коштів, передбачених на зарплату з нарахуваннями, що виникла через скорочення штатної чисельності працівників підприємства. Інформація про фактичні напрями і обсяги використання ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» коштів державного бюджету наведена в таблиці 6.

Таблиця 6

**Напрями і обсяги використання у 2014–2016 роках бюджетних коштів
ДП «Шахта № 1 «Нововолинська»**

тис. грн

Напрями використання коштів	2015 рік			2016 рік		
	за планом	факт	питома вага, відс.	за планом	факт	питома вага, відс.
Поточні видатки						
Оплата праці з нарахуваннями	44348,5	44348,5	80,6	20428,1	20354,8	73,4
Оплата послуг (крім комунальних)	100,0	100,0	0,2	-	-	-
Оплата водопостачання і водовідведення	321,0	321,0	0,6	480,0	480,0	1,7
Оплата електроенергії	10050,7	10050,7	18,2	6913,0	6913,0	24,9
Капітальні видатки						
Придбання предметів і обладнання	500,0	-	-	262,0	-	-
Капітальний ремонт інших об'єктів	250,0	198,5	0,4	-	-	-
Всього	55570,2	55018,7	100	28083,1	27747,8	100

Дані, наведені в таблиці 6, свідчать, що у 2015–2016 роках 98 відс. видатків підприємства припадало на заробітну плату з нарахуваннями та оплату спожитої електроенергії. Разом з тим витрати на оплату праці з нарахуваннями у 2016 році зменшилися більш як у двічі проти 2015 року за рахунок зменшення кількості працівників підприємства. **Заплановані показники щодо**

⁶⁴ Так, у порушення вимог щодо ліквідації вугільних шахт (СОУ 10.1.05400632.1:2004 «Проект ліквідації вугільних шахт України. Склад та зміст проекту») у проектній документації відсутні розділи щодо забезпечення гідробезпеки сусідніх шахт і прилеглих територій, проекту затоплення гірничих виробок шахти, моніторингу навколишнього природного середовища.

капітальних видатків підприємством не виконані. У 2015 році фактичне виконання робіт капітального характеру було у 3,8 раза менше запланованого, а 2016 року з передбачених на це 262,0 тис. грн кошти взагалі не використовувались.

Встановлено, що підприємством і Міненерговугіллям не дотримано норм Порядку використання коштів, згідно з яким головний розпорядник визначає обсяг бюджетних коштів для підготовки вугледобувного підприємства до ліквідації на підставі поданих підприємством матеріалів з урахуванням потреби у здійсненні відповідних заходів. ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» у 2015–2016 роках розрахунки потреби щодо бюджетного фінансування для здійснення заходів з підготовки підприємств до ліквідації **не здійснювало і до Міненерговугілля не надсилало.**

Обсяги бюджетного фінансування, які визначались підприємству Міненерговугіллям, упродовж бюджетного періоду постійно змінювалися. Так, у 2015 році визначені в серпні бюджетні призначення в сумі 19480,6 тис. грн у жовтні були збільшені на 44782,5 тис. грн, а у грудні – зменшені на 8692,0 тис. гривень. У 2016 році визначені в лютому видатки в сумі 31813,2 тис. грн у квітні було зменшено на 3717,3 тис. гривень⁶⁵.

У 2015 році підприємством із порушенням законодавства у сфері державних закупівель⁶⁶ використано 10570,2 тис. грн бюджетних коштів.

Зокрема, підприємство за постачання електроенергії ДП «Регіональні електричні мережі» сплатило 10050,7 тис. грн, а «Нововолинськводоканал» за водопостачання та водовідведення – 321,0 тис. гривень. Укладення договорів на постачання електричної енергії, водопостачання та водовідведення з одним постачальником здійснено підприємством без застосування переговорної процедури закупівлі, що є порушенням вимог законодавства у сфері закупівель і не забезпечує їх відкритості та прозорості.

Також у 2015 році підприємством за капітальний ремонт десяти електродвигунів було сплачено 198,5 тис. грн ТОВ «Харківський завод електричних машин». Виконавця цих ремонтних робіт підприємство обрало без проведення процедури державних закупівель, що є порушенням норми закону про державні закупівлі, згідно з якими цей закон застосовується, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. гривень.

При цьому роботи з капітального ремонту електродвигунів проведені без належного документального обґрунтування. Дефектні акти про необхідність проведення ремонтів відсутні, що є порушенням вимог відповідного галузевого стандарту⁶⁷. Також відсутні калькуляції вартості ремонтів, товарно-транспортні

⁶⁵ Бюджетні асигнування зменшені на 3717,3 тис. грн у зв'язку з бюджетним правопорушенням 2015 року, встановленим аудитом Міненерговугілля.

⁶⁶ Закон України від 10.04.2014 № 1197 «Про здійснення державних закупівель».

⁶⁷ СОУ 10.1 00174071.003:2008 «Порядок здавання устаткування у капітальний ремонт та приймання з капітального ремонту».

накладні на перевезення обладнання в ремонт і з ремонту.

На час проведення аудиту на балансі ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» обліковувалося тільки чотири відремонтовані електродвигуни. Інші шість відремонтованих електродвигунів підприємством були безоплатно передані ДП «Волиньвугілля». За їх ремонт за рахунок коштів державного бюджету сплачено 119,1 тис. гривень. Отже, ці кошти фактично були використані підприємством непродуктивно.

3.4. ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»

Шахта ім. Д.С. Коротченка розташована у м. Селідове Донецької області. Видобуток вугілля на ній у зв'язку з економічною недоцільністю та збитковістю завершено у квітні 2005 року. **Рішення про передачу шахти на закриття Уряд прийняв у березні 2008 році, тобто через три роки після припинення її виробничої діяльності.** Строком передачі шахти на закриття Програмою № 1205 визначено 2008 рік. З 2009 року шахта працює в режимі відкачування води для недопущення підтоплення суміжних діючих шахт.

Організаційні заходи із закриття шахти розпочаті у липні 2011 року – через 3,5 роки після прийняття Урядом відповідного рішення. Міненерговугілля 29.07.2011⁶⁸ доручило ДВАТ «ДНПРОДІПРОШАХТ» розробити проект ліквідації шахти (далі – проект ліквідації), який було затверджено наказом Міненерговугілля від 17.07.2014 № 516. Загальна вартість проекту ліквідації – 115357,9 тис. грн, строк ліквідації шахти – 15 місяців.

Таким чином, **через зволікання Міненерговугіллям із виконанням Програми № 1205 у частині дотримання строків передачі шахти на закриття цей строк перевищено на 6 років.**

У рамках підготовки шахти до ліквідації в серпні 2012 року Міненерговугілля наказом від 09.08.2012 № 600 (далі – наказ № 600) створило ліквідаційну комісію (далі – Комісія) та визначило для неї відповідні заходи із кінцевим строком їх виконання – до 15.11.2012.

Довідково. До заходів, зокрема, належало скорочення працівників, не зайнятих у роботах з ліквідації шахти; списання заборгованості підприємства з податків і зборів та інших обов'язкових платежів до держбюджету і внесків до державних цільових фондів; зупинення права податкової застави на майно підприємства; стягнення дебіторської заборгованості та розрахунок з кредиторами; складання ліквідаційного балансу та надання його копії до Міненерговугілля; передання документів на архівне зберігання.

Аудитом встановлено, що з 2012 року до цього часу Комісією в повному обсязі не виконано жодного заходу з визначених Міненерговугіллям. Зокрема, Комісія не розв'язала проблеми списання податкової заборгованості підприємства. Протягом 2014–2016 років Комісія листувалась з органами Державної фіскальної служби України, але питання вирішене не було. Комісія 27.01.2017 надіслала позов до Донецького окружного адміністративного суду

⁶⁸ Затвердило завдання на проектування і уклало з ДВАТ «ДНПРОДІПРОШАХТ» відповідний договір.

про зобов'язання Красноармійської ОДПІ ДФС України звільнити активи підприємства з податкової застави.

Передбачені наказом № 600 заходи із скорочення працівників шахти, не зайнятих у роботах з її ліквідації, а також щодо передачі документації підприємства на архівне зберігання Комісією не реалізовані.

У **2014–2016 роках**, за даними бухгалтерського обліку, **майже вдвічі збільшився обсяг дебіторської заборгованості** ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка» (станом на 01.01.2014 – 72 тис. грн; 01.01.2017 – 137,0 тис. гривень). **Обсяг кредиторської заборгованості зріс у 5 разів** (станом на 01.01.2014 – 1067,2 тис. грн; 01.01.2017 – 6631,2 тис. гривень).

Також встановлено, що з 2011 року майно підприємства загальною вартістю 4,7 млн грн перебуває в податковій заставі. Сума податкового боргу становить 17,8 млн гривень. Це унеможливило завершення юридичної процедури ліквідації підприємства.

Отже, **наслідком роботи ліквідаційної Комісії впродовж п'яти років є зростання боргів підприємства**, які в повному обсязі перекладено на державний бюджет. Через зволікання Комісії з виконанням заходів із підготовки шахти до ліквідації не приступили до фізичного виконання робіт, передбачених проектом ліквідації.

Організаційні заходи із створення ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка» були завершені у березні 2013 року, коли Міненергосувугілля затвердило його статут⁶⁹. Незважаючи на те, що підприємство створювалось для реалізації заходів з підготовки до ліквідації, головними напрямками його діяльності, відповідно до статуту, визначено добування кам'яного вугілля, а серед завдань – виконання договірних зобов'язань із постачання вугільної продукції; підтримка діючих потужностей виробництва; підвищення ефективності виробництва продукції. Реалізація статутних завдань суперечить меті створення підприємства. **Виконання цих завдань в умовах переведення шахти у водовідливний режим є неможливим.**

З 2014 року фінансування діяльності підприємства здійснювалось тільки за КПКВК 1101070. Упродовж 2014–2016 років плановий обсяг асигнувань змінювався і остаточно становив 15937,6 тис. грн (у 2014 році – 2869,5 тис. грн; у 2015 році – 8149,2 тис. грн; у 2016 році – 4918,9 тис. гривень). Проте фактичні обсяги фінансування були меншими від запланованих (у 2014 році – на 34,4 відс.; у 2015 році – на 52,3 відс.; у 2016 році – на 29,5 відсотка) і становили лише 10574,1 тис. гривень. За відсутності належного контролю з боку Міненергосувугілля підприємство не забезпечило використання бюджетних коштів у повному обсязі.

До бюджету повернено 1330,3 тис. гривень, що є наслідком неефективного управління бюджетними коштами. Інформація про фактичні напрями та обсяги використання бюджетних коштів наведена в таблиці 7.

---

⁶⁹ Наказ Міненергосувугілля від 04.03.2013 № 88.

**Напрями і обсяги використання у 2014–2016 роках бюджетних коштів
ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»**

Напрями використання	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	сума, тис. грн	питома вага, відс.	сума, тис. грн	питома вага, відс.	сума, тис. грн	питома вага, відс.
Поточні видатки						
Оплата праці та нарахування на неї	1876,0	99,6	2924,0	76,0	1613,4	46,5
Оплата електроенергії	-	-	888,0	23,1	1710,5	49,3
Оплата послуг (крім комунальних)	-	-	-	-	121,6	3,5
Придбання предметів, матеріалів	-	-	-	-	18,7	0,5
Інші поточні видатки	8,0	0,4	36,0	0,9	1856,2	0,2
Усього	1884,0	100	3848,0	100	3469,6	100
Капітальні видатки						
Капітальний ремонт інших об'єктів	-	-	42,2	100	-	-
Усього	-	-	42,2	100	-	-
Разом	1884,0	X	3890,2	100	3469,6	X

Дані таблиці 8 свідчать, що в структурі використаних підприємством коштів найбільшу питому вагу становили кошти на виплату заробітної плати з нарахуваннями та оплату електроенергії.

Обсяги використання коштів за іншими напрямками (на капітальний та поточний ремонт обладнання, оплату послуг тощо) були незначними, їх питома вага становила від 0,4 до 3,5 відсотка.

Аудитом встановлено, що Комісією у 2014–2016 роках до штатних розписів шахти включались посади працівників, які не задіяні в підготовці підприємства до ліквідації та не передбачені проектом ліквідації. За цей період працівникам, які обіймали ці посади, виплачена заробітна плата з нарахуваннями в сумі **1857,8 тис. грн**, отже, **ці кошти використано підприємством неефективно**. Водночас звільнено трьох працівників, посади яких передбачені проектом ліквідації, з виплатою їм вихідної допомоги в сумі 20,5 тис. гривень. Скорочення посад підприємством фактично не відбулось, оскільки на ці посади одразу прийнято інших осіб.

Під час проведення аудиту головою ліквідаційної комісії шахти Гапоновим С.А. внесено зміни до її штатного розпису в частині виведення посад начальників відділу кадрів та розрахункового сектору, інженера-програміста I категорії, гірничої поверхні та телефоністів. Затверджено відповідний штатний розпис, який вводиться в дію з 02.05.2017 (наказ від 02.03.2017 № 12).

Аудитом встановлено, що закупівля електричної енергії здійснювалася підприємством на підставі договорів, укладених з ДФ ДП «Регіональні електричні мережі» за результатами переговорної процедури.

Прилад обліку спожитої шахтою електроенергії на підстанції ДФ ДП «Регіональні електричні мережі» відсутній. Її обсяг обраховувався як різниця між загальним обсягом електроенергії, що надійшла на підстанцію 110/35/6кВ «Котляревська», і обсягом спожитої електроенергії іншими споживачами за даними їх приладів обліку. У періоді з січня 2014 року до січня 2017 року, згідно з розрахунками, шахтою взято до оплати 1943614 кВт активної електричної енергії на загальну суму 3456,3 тис. гривень. Розрахункова потужність енергоспоживання шахти за умови роботи водовідливного комплексу становила 91,2 тис/кВт, за відсутності роботи водовідливного комплексу – 24,3 тис/кВт.

У дослідженому періоді за незмінної потужності енергоспоживання відбулось значне зростання обсягів електроенергії, за які шахта повинна була сплатити. **У результаті обстеження** аудиторів Рахункової палати систем і мереж енергопостачання шахти **встановлено, що силовий кабель, який входить до розподільчої щитової за допомогою зчалок, розподілено на два окремі, один з яких на виході живить АБК шахти, а інший – електричне обладнання збагачувальної фабрики «Селідівська».** При цьому господарські угоди щодо підключення збагачувальної фабрики до шахтної електромережі не укладались, рахунки на відшкодування шахті спожитої фабрикою електроенергії не виставлялись.

За попередніми орієнтовними розрахунками, **упродовж 2014–2016 років і січня 2017 року** внаслідок споживання ЗФ «Селідівська» електроенергії від електромережі шахти **державному підприємству завдано збитків на 924,3 тис. гривень.**

Ці факти свідчать про **наявність ознак кримінального правопорушення в діях посадових осіб шахти.**

Пояснень стосовно факту підключення ЗФ «Селідівська» до електромережі шахти **головою ліквідаційної комісії Гапоновим С.А. не надано.** Для більш точного обліку електроенергії, що споживається шахтою, до ДФ ДП «Регіональні електричні мережі» 29.02.2017 надіслано лист за № 160 про видачу технічних умов для встановлення електролічильника.

З метою усунення виявлених недоліків, притягнення до відповідальності винних посадових осіб підприємства та відповідно до вимог статті 41 Закону України «Про Рахункову палату», територіальним управлінням Рахункової палати по Донецькій та Луганській областях з відома відповідального за проведення аудиту члена Рахункової палати Заремби І.М. до Головного управління Національної поліції в Донецькій області надіслано інформацію про зазначені факти⁷⁰.

---

⁷⁰ Лист від 18.04.2017 № 24-20/35.

3.5. ДП «Шахта «Візейська»

Шахта здана в експлуатацію у 1960 році, її проектна потужність становила 600 тис. т вугілля на рік. З 1994 року видобуток вугілля на шахті став меншим від проектної потужності, і вона стає збитковою, проте продовжує працювати до серпня 2009 року, коли гірничі роботи були повністю припинені. Шахта мала різні назви, з 2001 року – «Візейська».

Рішення про ліквідацію (закриття) шахти прийнято у затвердженій Урядом у 1997 році Програмі № 280 (строк передавання її на ліквідацію (закриття) – 1999 рік). Проте **Мінвуглепром не забезпечив виконання цього рішення**. Як наслідок, **Уряд у 2005 році в Програмі № 1205 визначив новий строк** передачі шахти на ліквідацію (закриття) – 2005 рік. Але і **цей строк Мінвуглепром було зірвано**.

Після прийняття рішення про ліквідацію шахти Мінвуглепромом, як органом управління, п'ять разів приймалося рішення про зміну її юридичного статусу (шляхом приєднання на правах відокремленого структурного підрозділу до інших господарюючих суб'єктів – вугледобувних підприємств або виділення з їх складу у самостійну юридичну особу). В останнє таке рішення було прийнято наказом Мінвуглепрому від 16.12.2010 № 532, яким передбачалося відокремлений підрозділ «Шахта «Візейська» виділити зі складу ДП «Львіввугілля» та на його базі створити державне підприємство. При цьому визначалося, що новостворене підприємство ДП «Шахта «Візейська» є правонаступником прав та обов'язків ДП «Львіввугілля», пов'язаних із діяльністю ВП «Шахта «Візейська», згідно із розподільчим балансом.

Процес створення нового підприємства ДП «Шахта «Візейська» триває більш як чотири роки. Це було пов'язано з тим, що майно відокремленого підрозділу «Шахта «Візейська» ДП «Львіввугілля» перебувало у податковій заставі, а ДПП у Сокальському районі Львівської області відмовлялася надати дозвіл на його звільнення із застави. Лише наприкінці 2014 року за участю Міненерговугілля це питання було врегульовано шляхом передачі в податкову заставу майна інших виробничих підрозділів ДП «Львіввугілля» (шахт «Степова» та «Червоноградська»).

Організаційні заходи зі створення ДП «Шахта «Візейська» завершено в березні 2015 року, коли Міненерговугілля затвердило його статут⁷¹.

Слід зазначити, що, незважаючи на те, що підприємство створювалося для реалізації заходів із підготовки шахти до ліквідації, Міненерговугілля у статуті метою його створення визначило виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг з метою отримання прибутку (пункт 2.1). При цьому основним показником фінансових результатів його господарської діяльності визначено прибуток (пункт 9.1), що **не тільки не узгоджується із фактичною метою створення підприємства, але навіть теоретично для нього є неможливим**.

---

⁷¹ Наказ Міненерговугілля від 10.02.2015 № 82.

При створенні ДП «Шахта «Візейська» за розподільчим балансом від ДП «Львіввугілля» передано підприємству непридатне для виробничого процесу обладнання, низку будівель і споруд, які перебувають у незадовільному стані⁷², затоплену шахту та кредиторську заборгованість у сумі 32,2 млн гривень.

Також слід відзначити, що Міненерговугілля не забезпечило добору і призначення керівництва підприємства, яке б на стабільній основі могло ним ефективно управляти. **У порушення вимог, встановлених статтею 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», керівник ДП «Шахта «Візейська» на постійній основі призначений не був**, конкурс на посаду директора підприємства Міненерговугіллям не оголошувався. Весь цей час керівництво підприємством здійснює призначений Міненерговугіллям виконувач обов'язків директора Титюк А.П., контракт із яким не укладався. Відповідно, оскільки немає контракту, не встановлені персональні зобов'язання керівника та відповідальність за результати діяльності на посаді.

Аудитом встановлено, що до створення підприємства частину робіт з фізичної ліквідації шахти вже було виконано. Так, у 2014 році на підставі відповідного проекту⁷³ та за рахунок власних коштів ДП «Львіввугілля» демонтовано шахтне обладнання, затоплено гірничі виробки шахти, вжито заходів щодо недопущення доступу до шахти (шляхом виставлення відповідних балок і перекриттів), списано залишкові запаси вугілля шахти (балансові та позабалансові) як такі, що втратили промислове значення і є недоцільними для подальшого відпрацювання⁷⁴.

Отже, **демонтаж обладнання шахти, її затоплення та списання залишкових запасів вугілля здійснено через 4,5 роки після офіційної зупинки виробничої діяльності шахти** за відсутності проекту її ліквідації та невизначеності заходів з урегулювання соціальних питань.

Заходи з підготовки підприємства до ліквідації Міненерговугілля затвердило наказом від 17.08.2015 № 533 (далі – наказ № 533) і встановило, що діяльність підприємства припиняється з 15.05.2016, тобто через дев'ять місяців від затвердження цього наказу. Наказом № 533 контроль за виконанням заходів покладено на заступника Міністра Мартиненкова І.М. Слід відзначити, що, відповідно до вимог пункту 7 Порядку № 939, наказ, в якому визначаються заходи з підготовки гірничого підприємства до ліквідації, Міненерговугілля має затверджувати не пізніше ніж за рік до початку її проведення.

---

⁷² Перелік основних засобів підприємства складається з 251 найменування залишковою вартістю 730,9 тис. грн (первісна вартість – 14,7 млн гривень).

⁷³ Проект затоплення гірничих виробок шахти «Візейська» ДП «Львіввугілля», затверджений наказом ДП «Львіввугілля» від 01.04.2014 № 85.

⁷⁴ Акти на списання запасів корисних копалин гірничодобувного підприємства від 19.06.2014 № 122 і від 19.06.2014 № 123.

Отже, Міненерговугілля штучно скоротило терміни для виконання заходів з підготовки підприємства до ліквідації.

Окремі із затверджених наказом № 533 **заходів визначені Міненерговугіллям формально, без урахування реальної ситуації.** Так, захід щодо списання запасів вугілля передбачено виконати у строк (до 15.08.2015), який передує даті прийняття наказу № 533. Крім того, усі запаси вугілля шахти списано ще 19.07.2014, тобто за рік до прийняття наказу № 533. Захід з підготовки до списання обладнання та устаткування, не потрібного для виконання робіт, пов'язаних з фізичною ліквідацією підприємства, передбачено реалізувати до 15.08.2015. Однак усе обладнання та устаткування перебувало у податковій заставі, і питання вивільнення його із-під застави ні підприємство, ні Міненерговугілля не вирішило. Також передбачалося безоплатне забезпечення вугіллям категорій осіб, визначених частиною сьомою статті 43 Гірничого закону. Але бюджетні кошти на придбання вугілля Міненерговугілля підприємству не планувало. Відповідно, виконати цей захід підприємство не мало можливості.

Наказом № 533 було також зобов'язано до 20.10.2015 скоротити чисельність працівників, не залучених до виконання заходів із підготовки до ліквідації підприємства та утримання його у безпечному стані. Однак відповідні скорочення працівників на підприємстві проведено ще до видачі наказу № 533. У період з 10.02.2015 до 02.07.2015 фактичну чисельність працівників підприємства скорочено наполовину (з 49 до 24 осіб), а в 2016 році – до 14 осіб. Таким чином, усього протягом досліджуваного періоду цей показник зменшено на 71 відс. (з 49 до 14 осіб).

Також встановлено, що **окремі затверджені наказом № 533 заходи підприємством у встановлені строки виконані не були.** Зокрема, це стосується підготовки проекту ліквідації підприємства, яку було завершено наприкінці лютого 2017 року, або майже через рік від визначеного наказом № 533 строку.

Проектом ліквідації передбачалося, що строк його реалізації становить 28 місяців; загальна вартість робіт – 67733,5 тис. грн (у т.ч. на ліквідацію – 45758,3 тис. грн; на забезпечення охорони навколишнього середовища – 21899,6 тис. грн; на подолання соціально-економічних наслідків ліквідації шахти – 75,6 тис. грн), сума коштів, що підлягає поверненню, – 3490,5 тис. гривень.

Крім того, передбачалося здійснити фізичну ліквідацію усіх наземних об'єктів (будівель і споруд) підприємства. Тобто на момент замовлення проекту ліквідації можливість подальшого використання хоча б частини об'єктів, які перебувають у задовільному стані, не було досліджено. Проте після замовлення проекту ліквідації підприємство отримало звернення від Сілецької міської ради Сокальського району щодо готовності придбати частину об'єктів підприємства. У разі збереження цих об'єктів **вартість реалізації проекту можна було зменшити як мінімум на 4957,5 тис. грн** (вартість заходів із фізичної ліквідації цих об'єктів).

Таким чином, **Міненерговугілля не забезпечило належного контролю за виконанням підприємством заходів**, визначених наказом № 533.

У **2015–2016 роках** підприємству були спрямовані бюджетні кошти (поточні видатки) у сумі **10487,3 тис. грн** (у 2015 році – 7930,0 тис. грн; у 2016 році – 2557,3 тис. грн), з яких **використано 10012,6 тис. гривень**. У 2015 році підприємством до держбюджету повернено 474,7 тис. грн у зв'язку з економією бюджетних коштів, передбачених на оплату праці з нарахуваннями, яка виникла після скорочення штатної чисельності працівників підприємства. У 2016 році підприємство недоотримало 371,0 тис. грн затверджених бюджетних призначень.

Встановлено, що у 2015 році бюджетне фінансування розпочато у квітні, тобто майже одразу після утворення державного підприємства. У 2016 році у зв'язку із затримкою затвердження паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101070 фінансування було розпочато із червня. Затримка із відкриттям фінансування призвела до накопичення боргів із заробітної плати працівників підприємства у сумі 446,4 тис. гривень. Інформація про фактичні напрями і обсяги використання коштів наведена в таблиці 8.

Таблиця 8

**Напрями і обсяги використання у 2014–2016 роках бюджетних коштів
ДП «Шахта «Візейська»**

Напрями використання	2015 рік		2016 рік	
	сума, тис. грн	питома вага, відс.	сума, тис. грн	питома вага, відс.
Оплата праці та нарахування на неї	6184,5	83,0	1297,8	50,7
Предмети, товари, матеріали, послуги	1223,8	16,4	1198,6	46,9
Видатки на відрядження	3,0	-	8,7	0,3
Соціальне забезпечення	-	-	-	-
Інші поточні видатки	44,0	0,6	52,2	2,1
Всього	7455,3	100	2557,3	100

Дані таблиці 8 свідчать, що у 2016 році бюджетні призначення ДП «Шахта «Візейська» були у 2,7 раза менші, ніж у 2015 році. Це обумовлене тим, що протягом 2015 року фактичну чисельність працівників підприємства зменшено на 25 чол. (з 49 до 24 чоловік). Відповідно, у 2015 році найбільшу питому вагу в структурі витрат підприємства (83,0 відс.) становили видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями, які у 2016 році зменшилися до 50 відс. від загального обсягу фінансування.

Аудитом встановлено, що послуги з електропостачання підприємство отримувало за договором із Львівською філією ДП «Регіональні електричні мережі» (постачальник) від 01.04.2015 № 26-ЕП.

Цим договором передбачено, що у разі приєднання до електромереж та обладнання підприємства (далі – електромережа) інших споживачів (субспоживачів) відносини між ними регулюються договором про спільне використання електромережі, а втрати електроенергії в мережі ураховуються пропорційно до частки її споживання субспоживачами.

Фактично до електромереж та обладнання, у тому числі трансформатора підприємства, приєднано шість субспоживачів, але договори по спільне використання електромережі підприємство з ними не уклало⁷⁵. Як наслідок, втрати електроенергії, пов'язані з її передачею субспоживачам, не враховувались при оплаті наданих підприємству постачальником рахунків. У рахунок покриття цих втрат підприємством сплачено у 2015–2016 роках **153,5 тис. грн бюджетних коштів** (у 2015 році – 60,3 тис. грн, у 2016 році – 93,2 тис. гривень). Отже, **держбюджету у відповідній сумі завдано збитків**.

Довідково. За поясненнями, наданими в.о. директора підприємства А.П. Титюком, облік втрат струму трансформатора не здійснюється через відсутність персоналу відповідної кваліфікації. Для вирішення питання з розподілу втрат струму між споживачами підприємство зверталось до постачальника (листи від 16.03.2015 №1/І-3-1, 15.01.2016 № 1/І-4-1, 17.01.2017 № 1/І-3-1, 01.03.2017 № 1/І-17), але питання не вирішене.

Аудитом встановлено, що у **2015–2016 роках** структурним підрозділом внутрішнього аудиту Міненерговугілля **не проведено жодного контрольно-аналітичного заходу** на ДП «Шахта «Візейська», хоча його статутом визначено, що Міненерговугілля як уповноважений орган управління проводить щорічний аудит підприємства. Фактично підприємство весь цей час залишалося поза межами контролю Міненерговугілля.

Наказом Міненерговугілля від 21.03.2017 № 212 прийнято рішення створити ліквідаційну комісію ДП «Шахта «Візейська», якій доручено вжити передбачених законодавством заходів щодо ліквідації підприємства. Крім того, призначено ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» замовником і виконавцем робіт і заходів, передбачених проектом ліквідації ДП «Шахта «Візейська». Таким чином, на сьогодні розпочинаються роботи з фізичної ліквідації шахти.

ВИСНОВКИ

1. У 2014–2016 роках Міністерство енергетики та вугільної промисловості України не забезпечило законного, ефективного та результативного використання коштів державного бюджету, передбачених на реструктуризацію вугільної промисловості за бюджетною програмою за КПКВК 1101070.

Послідовне та цілеспрямоване виконання заходів з реструктуризації вугільної промисловості у зазначеному періоді не стало реальним пріоритетом у діяльності Міненерговугілля. Початкові обсяги фінансування протягом кожного бюджетного року зменшувалися (у 2014 році – у 2,8 раза, у 2015 році – у 4,3 раза, у 2016 році – у 5,4 раза) та перерозподілялися на користь інших поточних питань діяльності Міненерговугілля. Так, лише у 2015–2016 роках **1062,0 млн грн бюджетних коштів** за КПКВК 1101070 Урядом і Міненерговугіллям **було перерозподілено** на виплати заборгованості

⁷⁵ ПП «Вартовник», ПП «Предко», ПП «Престиж», ПП «Терех Я.М.», «Монтажно-прохідницьке управління» ДП «Львіввугілля», ВП «Червоноградське спецуправління з гасіння териконів і рекультивації земель» ДП «Львіввугілля».

із заробітної плати шахтарів, оскільки при затвердженні законів про державний бюджет кошти за відповідною бюджетною програмою у достатньому обсязі не планувалися.

У 2014–2016 роках **фактичний обсяг бюджетного фінансування заходів з реструктуризації вугільної промисловості становив 667,5 млн грн** (лише 22,4 відс. від початкових бюджетних призначень, визначених законами про державний бюджет). **Фінансування робіт з ліквідації вугільних шахт у значно менших обсягах від показників, передбачених проектами, призводить до збільшення термінів і вартості робіт за проектами і, як наслідок – до додаткового навантаження на державний бюджет та неефективного використання бюджетних коштів.**

Залишаються нерозв'язаними також і соціальні проблеми, які виникали і були обумовлені погіршенням стану вугледобувних підприємств.

Діяльність Міненерговугілля протягом вказаного періоду не забезпечила реального реформування вугледобувної галузі. Як наслідок, **не досягнута мета бюджетної програми – підвищення ефективності функціонування вугільної промисловості.**

2. Цілісна система нормативно-правового та програмного забезпечення питань реструктуризації вугільної промисловості не створена. Протягом тривалого часу **не розроблено цілого ряду законів, необхідність прийняття яких була визначена у відповідних програмних документах.** Зокрема, це стосується проектів законів «Про порядок ліквідації вугледобувних підприємств та соціальний захист вивільнених працівників», «Про оптимізацію видатків на ліквідацію вуглевидобувних підприємств», «Про державну підтримку вугільної галузі» тощо.

На рівні програмного регулювання питання реструктуризації вугільної промисловості на сьогодні визначається лише декларативно, що не сприяє ефективному та результативному виконанню заходів у цій сфері. Зокрема, не розроблено та не затверджено нової державної програми закриття неперспективних вугільних шахт і розрізів, торфодобувних підприємств і галузевої програми розвитку вугільної промисловості України. Це також негативно вплинуло на процес реструктуризації вугільної галузі.

Порядок ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.97 № 939, містить неефективні механізми такої ліквідації, оскільки передбачає складні і тривалі процедури (в т.ч. створення нових юридичних осіб) та значні витрати коштів державного бюджету.

3. Станом на початок 2014 року Міненерговугілля за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 1101070 фінансувало через ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» виконання робіт з ліквідації 84 гірничих підприємств (шахт). До цього часу вже мали бути завершені роботи з ліквідації **36 шахт.** При цьому щодо 6 шахт роботи повинні були завершитися ще 6–14 років тому.

Внаслідок військової агресії на сході України **наприкінці 2014 року 67 шахт**, на яких у попередні періоди за рахунок коштів держбюджету були здійснені заходи щодо їх ліквідації (6019,2 млн грн), **опинилися на тимчасово окупованій території**. Їх бюджетне фінансування було припинене в установленому порядку.

З 2015 року здійснювалися роботи з ліквідації 17 шахт, розташованих на підконтрольній українській владі території. Залишкова вартість робіт на цих об'єктах на початок 2015 року становила 798,5 млн грн (42,9 відс. від кошторисної вартості робіт). Було **завершене виконання робіт лише за трьома проектами** ліквідації шахт загальною вартістю 126,9 млн гривень. Загалом ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» протягом періоду, який перевірявся, використано 225,3 млн гривень.

У 2014–2016 роках Міненерговугіллям ще фінансувалися заходи з підготовки до ліквідації ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» і ДП «Шахта «Візейська». На це було витрачено 92,8 млн гривень.

За рахунок коштів за КПКВК 1101070 також фінансувалися заходи з утримання водовідливних комплексів, будівництво і реконструкція яких передбачені проектами ліквідації шахт. Ці роботи забезпечувало ДП «Укршахтгідрозахист». У 2014–2015 роках внаслідок військової агресії **15 із 17 водовідливних комплексів підприємства опинилися на тимчасово невідконтрольній українській владі території**. Їх фінансування було припинено в установленому порядку. З 05.06.2015 до складу підприємства входять лише два водовідливні комплекси, які розташовані на території Луганської області, та апарат управління в м. Києві. За період, який перевірявся, ДП «Укршахтгідрозахист» було використано 77,7 млн гривень.

Як окрема юридична особа в режимі відкачування води (для недопущення підтоплення діючих шахт) працює ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка», витрати теж здійснюються за рахунок коштів держбюджету (10,6 млн гривень).

4. Міненерговугілля в порушення норм Закону України «Про управління об'єктами державної власності» (стаття 6) не забезпечило призначення керівників підприємств вугільної галузі, які б на стабільній основі могли ними ефективно управляти. У 2014–2016 роках керівництво ДП «Шахта «Візейська», ДП «Шахта № 1 «Нововолинська», ДП «Укршахтгідрозахист» і ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» здійснювали переважно виконувачі обов'язків директора, контракти з ними не укладалися, отже, персональні зобов'язання керівника та відповідальність за результати діяльності підприємства встановлені не були.

5. Планування видатків державного бюджету, передбачених на реструктуризацію вугільної промисловості, здійснювалося Міненерговугіллям і Мінфіном безсистемно та недостатньо обґрунтовано і не забезпечило вирішення питань реформування галузі.

Потреба в коштах державного бюджету на здійснення заходів з реструктуризації вугільної промисловості у 2014–2016 роках визначалась

Мінфіном і Міненерговугіллям в обсягах, які були значно меншими від фактичної потреби. Згідно із законами про державний бюджет (із змінами) ця потреба була задоволена в сумі 807,5 млн грн: у 2014 році – 403,8 млн грн, у 2015 році – 281,9 млн грн, у 2016 році – 121,8 млн грн (лише на 14,7 відсотка).

Плановий обсяг фінансування за КПКВК 1101070 наприкінці кожного бюджетного року коригувався до вже здійснених видатків.

Кошти спеціального фонду держбюджету за КПКВК 1101070 становили лише 4,8 млн грн і на фінансування робіт з реструктуризації вугледобувних підприємств не використовувалися.

Назва бюджетної програми за КПКВК 1101070 не у повній мірі відображає фактичний зміст заходів, які виконуються. Заходи з «реструктуризації торфодобувної промисловості» за нею не реалізовувалися.

6. Міненерговугіллям і Мінфіном у 2014–2016 роках під час оформлення документів, які застосовуються у бюджетному процесі, не дотримано встановлених чинним законодавством термінів і вимог щодо їх складання, що є порушенням бюджетної дисципліни. Як наслідок, зменшено строки фактичного виконання заходів бюджетної програми.

У 2014 році паспорт бюджетної програми та зміни до нього затверджено із запізненням на 39 і 77 днів відповідно. У 2015 році проект паспорта бюджетної програми за КПКВК 1101070 подано на затвердження із затримкою на 58 днів, спільний наказ про його затвердження підписано із запізненням на 67 днів. Упродовж року до паспорта двічі вносилися зміни із запізненням на 33 та 112 днів. У 2016 році паспорт бюджетної програми затверджений із запізненням на 127 днів, а зміни до нього у листопаді – на 92 дні.

Паспорти бюджетної програми не містили належної та повної інформації про бюджетну програму. Такий стан справ ускладнює проведення на їх основі реального моніторингу і контролю за ефективністю виконання бюджетної програми.

У 2014–2016 роках Міненерговугіллям та Мінфіном не забезпечено своєчасного узгодження переліку робіт (послуг) і витрат за проектами ліквідації вугледобувних і вуглепереробних підприємств. За таких умов наявність цього переліку була суто формальною. Зокрема, у 2014 році перелік робіт доопрацьовувався майже одинадцять місяців і остаточно був погоджений лише у листопаді. У 2015 році перелік робіт погоджено у квітні. У 2016 році – лише у червні.

7. Міненерговугіллям, ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» та ДП «Шахта «Візейська» не забезпечено у визначені терміни підготовки шахт до ліквідації, діяльність підприємств здійснювалась з численними порушеннями вимог чинного законодавства. Зокрема, ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» у визначені терміни не проведено скорочення чисельності працівників, доробки підготовлених гірничими роботами запасів вугілля, виконання робіт з підготовки та списання запасів вугілля. Не забезпечено

вчасного розроблення проекту ліквідації шахти, відсутність якого унеможливило початок робіт з ліквідації підприємства.

ДП «Укршахтгідрозахист» не вживалися дієві заходи щодо забезпечення надійної роботи водовідливних комплексів. Коригування технічної документації на водовідливні комплекси шахт «Чорноморка» та «Кремінна» для встановлення на них насосних агрегатів меншої потужності здійснено підприємством лише у 2016 році.

8. Міненерговугіллям та одержувачами бюджетних коштів при виконанні у 2014–2016 роках заходів з реструктуризації вугільної промисловості з порушенням вимог чинного законодавства використано 477841,7 тис. грн, у т. ч. не за цільовим призначенням – 9995,9 тис. грн, заподіяно збитків державному бюджету на 24753,4 тис. гривень. Ще 4050,3 тис. грн одержувачами бюджетних коштів витрачено непродуктивно, а 1857,8 тис. грн – неефективно.

Зокрема, Міненерговугіллям і Мінфіном у порушення вимог Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 236, до погодження в установленому порядку переліку робіт (послуг) і витрат за проектами ліквідації вугледобувних і вуглепереробних підприємств спрямовано 432522,2 тис. грн (2014 рік – 385287,2 тис. грн, 2015 рік – 47235,0 тис. гривень).

Через відсутність належного контролю з боку Міненерговугілля та регіональних органів Казначейства ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» у 2014–2015 роках за рахунок коштів держбюджету сплатило 9758,5 тис. грн кредиторської заборгованості, яка в органах Казначейства зареєстрована не була і паспортом бюджетної програми не передбачалась. Тобто кошти використані не за цільовим призначенням. Підприємство також використало 237,4 тис. грн на виконання науково-дослідних робіт із розроблення галузевих нормативних документів, що не було передбачено планом використання бюджетних коштів і, відповідно, є нецільовим їх використанням.

Крім того, через неефективне господарювання та несвоєчасність розрахунків і, як наслідок, стягнення їх у судовому порядку підприємство сплатило 393,5 тис. грн бюджетних коштів на компенсації та судові збори. Отже, державному бюджету завдано збитків на цю суму.

Внаслідок відсутності належного контролю з боку Міненерговугілля на утримання ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» як служби замовника було використано на 23132,1 тис. грн бюджетних коштів більше, ніж визначено нормативними документами у сфері будівництва, тобто з порушенням вимог законодавства. Відповідно, державному бюджету було заподіяно збитків на 23132,1 тис. гривень.

Через несанкціоноване підключення до електромережі ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка», яке повністю утримується за рахунок коштів державного бюджету, сторонніх споживачів і крадіжки ними електричної енергії державному бюджету, за розрахунками, було заподіяно збитків на суму

924,3 тис. гривень. ДП «Шахта «Візейська» також допущено витрачання бюджетних коштів на оплату електроенергії, спожитої сторонніми споживачами, на суму 153,5 тис. грн, внаслідок чого державному бюджету завдано збитків.

ДП «Укршахтгідрозахист» за рахунок коштів державного бюджету придбало обладнання (насосний агрегат) за завищеними цінами. Орієнтовно сума переплати становить близько 150 тис. грн, що для державного бюджету є збитком.

З порушенням законодавства у сфері державних закупівель ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» у 2015 році використано 10570,2 тис. гривень.

ДП «Укршахтгідрозахист» непродуктивно витратило 3931,2 тис. грн, які спрямовано на ремонти насосних агрегатів, що вичерпали свій строк експлуатації і мали бути замінені на нові. ДП «Шахта № 1 «Нововолинська» за ремонт шести електродвигунів, які надалі безоплатно передано іншому державному підприємству, сплачено 119,1 тис. гривень. Отже, ці кошти також використано непродуктивно.

До штатних розписів ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка» включались не передбачені проектом ліквідації посади працівників, які не були задіяні в підготовці підприємства до ліквідації. Виплачена заробітна плата з нарахуваннями таким працівникам у 2014–2016 роках становила 1857,8 тис. грн, що є неефективним використанням коштів держбюджету.

Незважаючи на обмеженість фінансових ресурсів у цьому періоді, **Міненерговугіллям до держбюджету повернено 47341,7 тис. грн, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами.**

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Надіслати Верховній Раді України інформацію про результати аудиту та рекомендувати розглянути її на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати:

- прискорити розроблення та затвердження нормативно-правових актів щодо реструктуризації вугільної галузі, що передбачені оновленою Енергетичною стратегією України на період до 2030 року;

- внести зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 236, з метою вирішення питання фінансування витрат на утримання ліквідаційної комісії гірничого підприємства, що ліквідується;

- внести зміни до Порядку ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.97 № 939, передбачивши, зокрема, що роботи з підготовки шахти до ліквідації і реалізації проекту ліквідації виконуються безпосередньо

вугледобувним підприємством, у складі якого перебуває така шахта, без виділення її в окреме державне підприємство.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики та вугільної промисловості України на реструктуризацію вугільної промисловості надіслати Міністерству енергетики та вугільної промисловості України і рекомендувати вжити заходів щодо:

- призначення керівників підприємств вугільної галузі відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності»;

- розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 236, з метою вирішення питання фінансування витрат на утримання ліквідаційної комісії гірничого підприємства, що ліквідується;

- розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України зміни до Порядку ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.97 № 939, передбачивши, зокрема, що роботи з підготовки шахти до ліквідації і реалізації проекту ліквідації виконуються безпосередньо вугледобувним підприємством, у складі якого перебуває така шахта, без виділення її в окреме державне підприємство;

- прискорити розроблення нормативно-правових актів, спрямованих на реструктуризацію вугільної галузі;

- привести назву бюджетної програми за КПКВК 1101070 у відповідність із фактичним змістом заходів, які виконуються;

- забезпечити визначення в паспорті бюджетної програми за КПКВК 1101070 належних результативних показників, які б достовірно характеризували заходи, що здійснюються за цією програмою;

- визначити із залученням фахівців у сфері енергетики, а також представників енергопостачальної організації точні обсяги збитків, завданих державі через несанкціоноване підключення сторонніх споживачів до шахтної енергомережі ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»;

- вжити заходів щодо приведення наявного на водовідливних комплексах шахт «Чорноморка» та «Кремінна» обладнання у відповідність із відкоригованими технологічними паспортами функціонування цих комплексів;

- посилити контроль за використанням коштів державного бюджету;

- забезпечення усунення всіх виявлених недоліків і порушень.

4. Надіслати матеріали в частині виявлених фактів правопорушень до Національної поліції України.

ГЛОСАРІЙ

вугледобувне підприємство*	- гірниче підприємство, основним видом економічної діяльності якого є підземне або відкрите добування вугілля, до складу якого можуть входити шахти, шахтоуправління, розрізи та інші відокремлені підрозділи, що виконують допоміжні функції
гірничча (гірничодобувна) промисловість**	- комплекс галузей важкої промисловості з розвідування родовищ корисних копалин, їх видобутку з надр землі та збагачення
реструктуризація вугільної промисловості***	- комплекс організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних та соціальних заходів, спрямованих на зміну структури і управління галуззю та форм власності з метою поліпшення фінансового стану підприємств, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва, а також закриття і ліквідацію підприємств на підставі техніко-економічного обґрунтування з обов'язковим вирішенням технічних, соціальних, екологічних та інших питань, передбачених у проектах ліквідації.
гірничі відносини**	- правовідносини, пов'язані з використанням та охороною надр і врегульовані законами України та іншими нормативно-правовими актами
гірничє підприємство**	- цілісний технічно та організаційно відокремлений майновий комплекс засобів і ресурсів для видобутку корисних копалин, будівництва та експлуатації об'єктів із застосуванням гірничих технологій (шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики)
гірничі роботи**	- комплекс робіт з проведення, кріплення та підтримки гірничих виробок і виймання гірничих порід в умовах порушення природної рівноваги, можливості прояву небезпечних і шкідливих виробничих факторів
консервація**	- припинення діяльності гірничого підприємства на невизначений строк з можливістю подальшого поновлення його роботи
шахта**	- гірничє підприємство з видобування корисних копалин (вугілля, солей тощо) підземним способом
водовідливний режим гірничого підприємства****	- режим роботи цілісного майнового комплексу, який забезпечує відкачування шахтних вод з гірничих виробок на поверхню

* Закон України від 12.04.2012 № 4650 «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств»;

** Закон України від 06.10.99 № 1127 «Гірничий закон України»;

*** постанова Кабінету Міністрів України від 06.07.2002 № 938;

**** порядок ліквідації збиткових вугледобувних та вуглепереробних підприємств, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.97 № 939.

**Стан використання бюджетних коштів у 2014–2016 роках у розрізі
одержувачів бюджетних коштів за КПКВК 1101070**

№ з/п	Державне підприємство	За планом використання, зі змінами, тис. грн	Питома вага, відс.	Касові видатки, тис. грн	Питома вага, відс.
2014 рік					
1	ДП «Шахта Північна»	6589,0	1,6	6588,4	1,9
2	ДП «Шахта № 13-біс»	10447,9	2,6	10193,3	2,9
3	ДП «Шахта «Комсомолец»	6211,0	1,6	6131,3	1,7
4	ДП «Шахта № 17-біс»	11763,2	2,9	11706,1	3,3
5	ДП ЦЗК «Вуглеторфреструктуризація»*	3872,8	1,0	3872,8	1,1
6	ДП «Шахта ім. М. Горького»	20634,6	5,2	20622,1	5,8
7	ДП «Донвуглереструктуризація»*	102036,5	25,5	100848,0	28,4
8	ДП «ОД Луганськвуглереструктуризація»*	26542,9	6,6	26541,1	7,5
9	ДП «Шахта Крепнінська»	9158,2	2,3	7570,9	2,1
10	ДП «Шахта ім. К.І. Кисельова»	4368,7	1,1	4351,8	1,2
11	ДП «Шахта Лідівка»	29657,2	7,4	29589,2	8,3
12	ДП «Шахта № 5»	918,9	0,2	470,3	0,1
13	ДП «Шахта № 4-21»	9115,1	2,3	8098,8	2,3
14	ДП «Шахта Моспінська»	22251,7	5,6	22233,2	6,3
15	ДП ОК «Укрвуглереструктуризація»	82342,4	20,6	50138,7	14,1
16	ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»	2869,5	0,7	1883,8	0,5
17	ДП «Укршахтгідрозахист»	49893,6	12,5	44278,3	12,5
18	ДП «Шахта № 5 Нововолинська»	1435,2	0,4	-	-
всього		400108,4	100,0	355118,1	100,0
2015 рік					
1	ДП «ОК Укрвуглереструктуризація»	185198,5	65,8	118489,3	57,6
2	ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»	8149,2	2,9	3890,1	1,9
3	ДП «Укршахтгідрозахист»	21282,0	7,6	17742,7	8,6
4	ДП «Шахта № 5 Нововолинська»	3450,6	1,2	3116,2	1,5
5	ДП «Шахта № 1 Нововолинська»	55570,2	19,7	55018,7	26,7
6	ДП «Шахта Візейська»	7930,0	2,8	7455,3	3,6
всього		281580,5	100,0	205712,3	100,0
2016 рік					
1	ДП «ОК Укрвуглереструктуризація»	66605,5	55,0	56704,2	53,1
2	ДП «Шахта ім. Д.С. Коротченка»	4918,9	4,1	3469,6	3,3
3	ДП «Укршахтгідрозахист»	17885	14,8	15647,4	14,7
4	ДП «Шахта № 5 Нововолинська»	569,3	0,5	568,8	0,5
5	ДП «Шахта № 1 Нововолинська»	28083,1	23,2	27747,8	26,0
6	ДП «Шахта Візейська»	2929,2	2,4	2557,4	2,4
всього		120991,0	100,0	106695,2	100,0

* На підставі постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 підприємства були приєднані до новоствореного ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» в червні 2014 року.